

Державна аудиторська служба України

16.12.2016

№ 03-20/1

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ
за результатами державного фінансового аудиту діяльності
публічного акціонерного товариства
«Державна акціонерна компанія
«Українське видавничо-поліграфічне об'єднання»
за період з 01.01.2012 по 30.09.2016

м. Київ
2016 рік

В аудиторському звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності публічного акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання» (далі – ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» Компанія, об'єкт аудиту) за період з 01.01.2012 по 30.09.2016.

Аудит проведено відповідно до пункту 2.3 Плану контрольно-ревізійної роботи Державної аудиторської служби України (Держаудитслужба) на III квартал 2016 року, Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2006 року № 361 (зі змінами від 14.12.2016 № 950) [15], та Методики проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 26 червня 2014 року № 728 (далі – Методика № 728) [27].

Аудиторське дослідження проведено згідно з Програмою аудиту діяльності, затвердженою Головою Державної аудиторської служби України Гавриловою Л.В. 28.11.2016, перший примірник якої передано 28.11.2016 Голові правління Компанії Продану В.В.

Аудиторський звіт призначений для керівництва ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія», Державного комітету телебачення і радіомовлення України, а також відповідно до визначених повноважень Кабінету Міністрів України.

Аудиторський звіт підготовлено групою аудиторів Департаменту контролю у галузі освіти, науки, спорту та інформації Держаудитслужби у складі начальника відділу Шаргородської О.І., головних державних аудиторів Пінчук Н.М., Багатиренко О.Б., Швачки С.В., Валько А.Б.

ЗМІСТ

I	Вступ	4
	1.1 Інформація про діяльність ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія»	4
	1.2 Обґрунтування причин проведення аудиту діяльності	8
II	Результати аудиторських процедур	8
	2.1 Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Компанії	8
	2.2 Результати аналізу діяльності підприємств, управління корпоративними правами яких належить ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія»	14
	2.3. Відсутність державної підтримки з боку Акціонера – Держкомтелерадіо не сприяє підвищенню ефективності державного управління в системі видавничої підготовки, поліграфічного виконання і розповсюдження друкованої продукції	17
	2.4 Відсутність єдиної та послідовної стратегії Акціонера з розвитку Компанії та її корпоративних підприємств не сприяє підвищенню ефективності державного управління у видавничо-поліграфічній сфері та не забезпечує поліпшення фінансового стану підприємств галузі	19
	2.5 Неефективні управлінські рішення керівництва ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» не сприяють покращенню фінансового стану Компанії	24
	2.6 Відсутність контролю та ефективних управлінських рішень за діяльністю корпоративних підприємств не сприяють збереженню державного майна, розвитку матеріально-технічної бази та покращенню фінансової стійкості корпоративних підприємств	31
	2.7 Незабезпеченість чистими активами величини статутних капіталів корпоративних підприємств може призвести до зменшення їх розмірів, а відтак знецінення акцій цих підприємств	35
	2.8 Результати дослідження організації системи внутрішнього контролю	45
III	Висновок	46
IV	Рекомендації	52
	Додатки	56

I. Вступ

1.1. Інформація про діяльність ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія»

Державна акціонерна компанія «Укрвидавполіграфія» створена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 1998 року № 1720 «Про утворення Державної акціонерної компанії «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання» (далі – Постанова № 1720) [14] з метою підвищення ефективності державного управління в системі видавничої підготовки, поліграфічного виконання і розповсюдження друкованої продукції на виконання Указу Президента України від 16 вересня 1998 року № 1033 «Про вдосконалення державного управління інформаційною сферою» [5].

"Видавнича справа - сфера суспільних відносин, що поєднує в собі організаційно-творчу та виробничо-господарську діяльність юридичних і фізичних осіб, зайнятих створенням, виготовленням і розповсюдженням видавничої продукції".

"Поліграфія" - галузь техніки, сукупність технічних засобів для множинного репродукування текстового матеріалу й графічних зображень.

ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» є публічним акціонерним товариством, Акціонером якого є держава в особі Державного комітету телебачення і радіомовлення України (до липня 2014 року - Міністерства освіти і науки України).

Діяльність Підприємства регламентується Цивільним кодексом України (далі – ЦКУ) [2], Господарським кодексом України [1], законами України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року № 514-VI (далі – Закон № 514) [10], «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 року № 185-V [9].

Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Міністерства юстиції України (станом на 19.09.2016) ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» зареєстровано Шевченківською районною у місті Києві державною адміністрацією 31.10.2001 за № 1 074 120 0000 004277.

Відповідно до довідки Державного комітету статистики у Шевченківському районі Головного управління статистики у м. Києві від 28.02.2012 (серії АБ № 336830) ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія»:

Ідентифікаційний код юридичної особи	21661711
Місцезнаходження	03057, м. Київ, Шевченківський район, вул. Олександра Довженка, 3.
Організаційно-правова форма за КОПФГ	230 Акціонерне товариство
Дані про основні види економічної діяльності	58.10 Видання книг; 46.76 Оптова торгівля іншим проміжними продуктами; 49.41 Вантажний автомобільний транспорт; 52.10 Складське господарство; 58.19 Інші види видавничої діяльності; 70.22 Консультування питань комерційної діяльності й керування;
Інституційний сектор економіки за KICE	S.11002 Приватні нефінансові корпорації.

ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» має Свідоцтво (серії ДК № 4373) Держкомтелерадіо від 25.07.2012 про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції за видами діяльності у видавничій справі – видавнича діяльність, виготовлення та розповсюдження видавничої продукції.

У період, охоплений аудитом, діяли Статути ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія», а саме з 17.03.2011 до 18.12.2014, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України (далі – Міносвіти, МОН) від 17.03.2011 № 237 [36], зі змінами (далі – Статут № 237), який зареєстровано Печерською в місті Києві державною адміністрацією 12.04.2011 за № 10701050007030612, та з 19.12.2014 і дотепер, затверджений наказом Державного комітету телебачення і радіомовлення України (далі – Держкомтелерадіо) від 19.12.2014 № 190 [37] (далі – Статут № 190), який зареєстровано реєстраційною службою Головного управління юстиції в місті Києві 30.12.014 за № 10741050013039538.

Відповідно до статутів № 237 та 190 (далі – Статути) Компанія утворена з метою підвищення ефективності державного управління в системі видавничої підготовки, поліграфічного виконання і розповсюдження друкованої продукції, предметом діяльності якої є:

- виготовлення друкованої та поліграфічної продукції; надання поліграфічних послуг; видавнича діяльність; розповсюдження друкованої продукції;
- здійснення управління корпоративними правами приватних акціонерних товариств, 100% акцій яких передано до статутного капіталу Компанії;
- інвестиційна та інвестиційно-фінансова діяльність; концентрація фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проектів, налагодження ефективних зв'язків між підприємствами, що входять до складу Компанії;
- розроблення єдиної стратегії розвитку Компанії та її корпоративних підприємств;
- здійснення єдиної технічної політики, організація та координація науково-дослідних і проектно-конструкторських робіт та робіт, пов'язаних з виробництвом і впровадженням нової техніки, розробленням і застосуванням передових технологій у сфері поліграфії, видавництва та розповсюдження друкованої продукції тощо.

Відповідно до Статутів майно Компанії (п. 5.1) складається з основних засобів, обігових коштів, акцій корпоративних підприємств, а також фінансових та інших активів, відображених у бухгалтерському обліку Компанії; чистий прибуток Компанії (п. 8.1) залишається в її розпорядженні і розподіляється у порядку, установленому загальними зборами акціонерів Компанії за напрямками, визначеними фінансовим планом.

Органом управління Компанії (п. 9.1) є: загальні збори акціонерів (вищий орган), наглядова рада правління та ревізійна комісія.

Статутний капітал Компанії (п. 6.1, 6.2 Статутів) формується за рахунок вартості переданих їй акцій приватних акціонерних товариств, створених на базі державних підприємств; розмір статутного капіталу Компанії становить 294 194 096 гривень, який поділяється на 294 194 096 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 гривня.

У період аудиту за балансом ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» обліковується статутний капітал у розмірі 294 194 096 грн, який сформовано за рахунок передачі Державним комітетом інформаційної політики, телебачення радіомовлення України у 2001-2003 роках Компанії акцій 30 відкритих акціонерних товариств. За даними бухгалтерського обліку статутний капітал відображено на субрахунку 401 «Статутний капітал». Різниця між ринковою та номінальною вартістю акцій на суму 21 209 579,0 грн обліковується на субрахунку 425 «Інший додатковий капітал». Реєстр переданих Компанії акцій в розрізі підприємств наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. Реєстр переданих Компанії акцій корпоративних підприємств

№ п/п	Назва підприємства	Код за ЄДРПОУ	Кількість акцій (од.)	Місцезнаходження (адреса) суб'єкта господарювання
1	ДВАТ "Укркнига"	02471086	4041891	м. Київ, вул. Радищева, 12
2	ДВАТ "Донбаскнига"	04865790	2259400	м. Донецьк, вул. Хіміків, буд. 44
3	ДВАТ "Харківкнига"	14067686	1699641	м. Харків, вул. Кокчетавська, буд. 20
4	ДВАТ "Одесакнига"	02471152	984707	м. Одеса, вул. Артилерійська, буд. 11
5	ДВАТ "Галицька книга"	20820142	398100	м. Львів, вул. Ковельська, буд. 109
6	ДВАТ "Укрполіграфпостач"	02471324	4629393	м. Київ, пров. Радищева, буд. 4
7	ДВАТ "Львівполіграфпостач"	02471330	330586	м. Львів, вул. Підвальна, буд. 3
8	ВАТ "Видавництво "Вільна Україна"	05905697	12538200	м. Львів, вул. Володимира Великого, буд. 2
9	ВАТ "Видавництво "Закарпаття"	05905616	13882000	м. Ужгород, вул. Гагаріна, буд. 42
10	ВАТ "Видавництво "Зоря"	05905591	24909300	м. Дніпропетровськ, вул. Журналістів, 7
11	ВАТ "Видавництво "Київська правда"	05905674	23187000	м. Київ, вул. Маршала Гречка, буд. 13
12	ВАТ "Видавництво "Наддніпрянська правда"	05905734	10049800	м. Херсон, Миколаївське шосе, 5 км
13	ВАТ "Видавництво "Поділля"	05905740	10737200	м. Хмельницький, пр. Миру, буд. 59
14	ВАТ "Видавництво "Полтава"	05905711	2524428	м. Полтава, вул. Котляревського, 38
15	ВАТ "Видавництво "Харків"	05905728	15477700	м. Харків, пр-т Московський, буд. 247
16	ВАТ "Волинська обласна друкарня"	02465973	5901800	м. Луцьк, пр-т Волі, буд. 27
17	ВАТ "Кіровоградське видавництво"	05905964	8557900	м. Кіровоград, вул. Глинки, буд. 2
18	ВАТ "Львівська книжкова фабрика "Атлас"	02470141	5040200	м. Львів, вул. Зелена, буд. 20
19	ВАТ "Поліграфкнига"	02470135	38713700	м. Київ, вул. Довженка, буд. 3
20	ВАТ "Сумська обласна друкарня"	02468606	4896081	м. Суми, вул. Кірова, буд. 215
21	ВАТ "ТВПК "Збруч"	31195796	10026700	м. Тернопіль, вул. Живова, буд. 11
22	ВАТ "Харківська друкарня № 2"	02470164	1037750	м. Харків, вул. Маршала Конєва, буд. 10
23	ВАТ "Харківська книжкова фабрика ім. М.В. Фрунзе"	02470170	8798093	м. Харків, вул. Донець-Захаржевського, буд. 6
24	ВАТ "Харківська книжкова фабрика "Глобус"	02470187	18576565	м. Харків, вул. Енгельса, буд. 11
25	ВАТ "Чернівецька обласна друкарня"	02469698	7924100	м. Чернівці, вул. Головна, буд. 200
26	ВАТ "УкрНДІСВД"	02426463	20560200	м. Київ, вул. Кіото, буд. 25
27	ВАТ "ПНВЦ "Поліном"	02425034	1868000	м. Київ, вул. Воровського, буд. 32-б
28	ВАТ "УНДІПП ім. Т.Г. Шевченка"	02477019	5746100	м. Львів, вул. В. Великого, буд. 4
29	ВАТ "Видавництво "Прапор"	02476401	986661	м. Харків, вул. Чубаря, буд. 11
30	ВАТ "Видавництво "Лугань"	05905585	27910900	м. Луганськ, вул. Лермонтова, 1-б
Всього			294 194 096	

У результаті передачі зазначених акцій до структури Компанії перейшли і корпоративні права 30 підприємств, основним видом діяльності 19 з яких було надання поліграфічних послуг; 5 – книгорозповсюдження; 3 – виконання науково-дослідних робіт; 2 – матеріально-технічне забезпечення (постачання) та 1 – видавнича діяльність.

Відповідно до Закону № 514 [10] зазначені відкриті акціонерні товариства (за винятком ВАТ «Донбаскнига») перетворено у приватні акціонерні товариства. При цьому з них 21 підприємство включено до Переліку об'єктів

права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані, який є додатком 2 до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» від 07 липня 1999 року № 847-XIV (далі – додаток 2 до Закону № 847) [8].

ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» має Свідоцтво про реєстрацію *випуску* акцій Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України від 12 липня 2011 року № 373/1/11 щодо випуску Компанією акцій на загальну суму 294 194 096 грн у бездокументарній формі. Ведення рахунку в цінних паперах ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» (Емітент) здійснюється публічним акціонерним товариством «Національний депозитарій України», відповідно до укладеного між сторонами договору від 19.07.2011 № Е-4042 про обслуговування емісії цінних паперів.

Упродовж досліджуваного періоду керівництво діяльністю ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» здійснює голова правління Продан Василь Васильович, з яким Акціонером укладені контракти: МОН – від 01.09.2010 (терміном дії до 31.08.2015); Держкомтелерадіо - додаткова угода від 31.08.2015 № 05/15 до контракту від 01.09.2010, якою дію контракту продовжено до 31.08.2016, та контракт від 21.06.2016 № 221 (терміном дії з 01.09.2016 до 31.08.2021).

Право першого підпису розпорядчих та розрахункових документів упродовж досліджуваного періоду має Продан В.В., другого підпису - перший заступник голови правління - головний бухгалтер Саєнко Оксана Миколаївна.

Відповідно до Звітів з праці ф. № 1 ПВ середньооблікова чисельність працівників Компанії налічувала: у 2012 році – 22 особи, у 2013 році – 19 осіб, у 2014, 2015 роках та на час аудиту – 17 осіб. Питання оплати праці працівників Компанії урегульовано Колективним договором, укладеним між адміністрацією ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» та колективом, який схвалено загальними зборами трудового колективу (протокол від 20.01.2014 № 1).

Для здійснення операцій з грошовими коштами (у національній та іноземній валюті) Компанією відкрито рахунки у ПАТ КБ «Приватбанк» (№ 26001053143782) та ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна» (№ 2600236206701).

Організаційні заходи щодо порядку ведення бухгалтерського обліку та складання і подання звітності затверджені наказами Компанії від 05.01.2015 № 1-кх та від 04.01.2016 № 1-к «Про облікову політику» [35, 36].

Згідно з пунктом 2 статті 12 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [7] та абзацом 1 статті 40 Закону № 514 [10] Компанія фінансову звітність з 2012 року складає відповідно до Міжнародних стандартів, поряд з тим операції з довгострокових договорів, які є складовою цієї звітності, не відображає за дисконтованою вартістю, як це передбачено МСФЗ (IAS) 17 «Оренда» та МСФЗ (IAS) 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи».

Щорічно на виконання статті 75 Закону № 514 [10] річна фінансова звітність ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» протягом досліджуваного періоду

підлягала незалежному аудиту. За результатами незалежних аудитів суттєвих порушень у діяльності Компанії не встановлено.

Державний фінансовий аудит діяльності ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» Держаудитслужба (Держфінінспекція, ГоловКРУ) проводить вперше.

1.2. Обґрунтування причин проведення аудиту діяльності

Згідно зі статтею 16 Закону № 185 [9] органи державного фінансового контролю проводять державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, спрямований на запобігання фінансовим порушенням, забезпечення, зокрема, ефективного використання державного майна (п.7) та здійснюють контроль за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності шляхом проведення аналізу законності та оцінки ефективності виконання суб'єктами управління визначених обов'язків відповідно до законодавства України (п.1).

Відповідно до статті 3 цього Закону [9] корпоративні права, що належать державі у статутних капіталах господарських організацій, а також державне майно, що перебуває на балансі господарських організацій і не увійшло до їх статутних капіталів, є об'єктами управління державної власності.

Викладене, а також те, що контрольні заходи з питань діяльності Компанії та її корпоративних підприємств востаннє були проведені органами державного фінансового контролю у 2008 році, за результатами яких виявлено низку порушень у діяльності Компанії та її корпоративних підприємств, є основною причиною проведення аудиту ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія».

II. Результати аудиторських процедур

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Компанії

Для проведення аналізу фінансово-господарської діяльності Компанії використано Методику аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затверджену наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170 [28] (далі – Методика № 170). Результати аналізу фінансово-господарської діяльності ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» наведено в таблиці 2 [39, 40].

Таблиця 2. Основні планові та фактичні показники діяльності Компанії (тис. грн)

Стаття	2012 р.		2013 р.		2014 р.		2015 р.		9 міс. 2015 р.	9 міс. 2016 р.
	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт		
1	2	3	5	6	9	10	13	14	17	18
Доходи										
Чистий дохід	1200	11881	7615	17237	3820	2362	1600	2424	1238	1383
Інші операційні доходи	0	4	0	32	0	101	0	82	63	47
Витрати										
Собівартість)	0	10956	6182	15767	3477	2122	1360	2147	1119	1201
Адмін. витрати	1190	515	1350	167	226	170	132	178	132	189
Витрати на збут	0	0	0	15	0	5	0	10	0	0
Інші операційні витрати	0	0	0	709	90	89	99	36	36	0
Валовий прибуток	1200	925	1433	1470	343	240	240	277	119	182
Фінансовий результат прибуток	4	306	39	387	22	35	7	107	14	40

Упродовж досліджуваного періоду Компанія отримувала доходи від надання послуг з перевезення друкованої продукції, зокрема підручників та посібників за замовленням Міносвіти (див. посилання), бібліотечних фондів за замовленням Держкомтелерадіо та Мінкультури тощо (які у 2012-2013 роках становили 63-83% від загального обсягу доходів); консультаційних послуг корпоративним підприємствам з оптимізації фінансової та виробничої діяльності (які становили 65% від загального обсягу доходів з 2014 року дотепер); зберігання резервного фонду навчальної літератури МОН України; видавничої діяльності та оптової торгівлі.

Довідково. Відповідно до п. 8.1 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на видання, придбання, зберігання та доставку підручників і посібників для забезпечення студентів вищих навчальних закладів, учнів загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів та вихованців дошкільних навчальних закладів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2009 року № 181, зберігання та доставка підручників та посібників забезпечуються установами, що належать до сфери управління МОН, до якої належало ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» до липня 2014 року [17].

Аналіз виконання планових показників за доходами

За результатами проведеного аналізу виконання показників фінансових планів за 2012-2015 роки за доходами встановлено, що для Компанії основним показником дохідності є *чистий дохід* (виручка) від реалізації продукції (товарів/робіт/послуг), який в загальній сумі фактичних доходів від усіх видів діяльності упродовж досліджуваного періоду становив понад 95 % (за винятком 2014 року – 83,4 %).

Порівняно з плановими фактичні показники *чистого доходу* у 2012-2013 роках перевиконано у кілька разів, що в сумарному виразі становить 10 681 тис. грн (10 разів) та 9 634 тис. грн (2,3 раза). Вагоме перевиконання цього показника пояснюється отриманням неочікуваних та, відповідно, незапланованих доходів від надання послуг з перевезення вантажів дорожніми транспортними засобами (доставка підручників і посібників) до управлінь освіти і науки обласних та міських держадміністрацій, а також зберігання резервного фонду навчальної літератури МОН України.

Слід наголосити, що Компанією при значних обсягах перевиконання планових показників за доходами та видатками зміни до фінансових планів не вносились та, відповідно, Акціонером не погоджувалися, що суперечить п. 9 Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 21.06.2005 № 173 (далі - Порядок № 173) [25].

У 2014 році простежується невиконання показника *чистого доходу* на суму 1 458 тис. грн (або на 38,2%) внаслідок значного зменшення практично усіх видів доходів (їх динаміку наведено далі). Разом з тим у 2015 році цей показник перевиконано на 824 тис. грн, який становив 2 424 тис. грн, за рахунок отримання неочікуваних доходів від перевезення друкованої продукції до кінцевих споживачів (за бюджетними програмами Держкомтелерадіо та Міністерства культури України).

За даними фінансового плану на 2016 рік планувалося отримати *чистого доходу* загалом на суму 1 780 тис. грн, у т.ч. за 9 місяців – на 1 295 тис. грн. Фактичне виконання цього показника за звітний період поточного року становило 1 383 тис. грн (або 106,8 %).

Аналіз виконання планових показників за витратами

Упродовж досліджуваного періоду залежно від зміни обсягу та структури доходів змінювалися і витрати ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія».

За результатами аналізу показників фінансових планів встановлено, що фактичний показник витрат у 2012-2013 роках перевищує плановий у кілька разів, що в сумарному виразі становить 10 383 тис. грн (9 разів) та 9 347 тис. грн (2,2 раза) відповідно. Перевищення цього показника над плановими пояснюється здійсненими витратами для забезпечення послуг з перевезення (доставки підручників та посібників) та зберігання резервного фонду навчальної літератури, отримання доходів за якими не заплановані.

У 2014 році сумарні витрати менше від запланованих на 1 407 тис. грн (або на 37 %), оскільки не виконано планового показника за доходами, а у 2015 році, навпаки, - витрати більше від запланованих на 806 тис. грн, або у 1,5 раза, що пояснюється збільшенням собівартості наданих послуг.

За даними фінансового плану на 2016 рік показник витрат заплановано на суму 1 673 тис. грн, у т.ч. за 9 місяців – на 1 215 тис. грн. Фактично здійснено витрат за звітний період поточного року на 1 390 тис. грн, що більше від планового показника на 175 тис. грн (або 14 %).

Аналіз виконання планових показників чистого прибутку

Установлено, що Компанією при плануванні показника чистого прибутку на 2012-2016 роки не дотримано вимог п. 3 Порядку № 173 [25] та наказу Мінекономіки від 02.03.2015 № 205 [26] в частині забезпечення зростання цього показника, розмір якого не може бути меншим, ніж прогностні та планові показники поточного року, розраховані на базі фактично досягнутих показників. При досягнутому у 2012 році показнику чистого прибутку на суму 306 тис. грн на 2013 рік його заплановано на рівні 39 тис. грн, або у 8 разів менше; при досягнутому у 2013 році - 387 тис. грн на 2014 рік заплановано 22 тис. грн, або у 17 разів менше; при досягнутому у 2014 році – 35 тис. грн заплановано на 2015 рік 7 тис. грн, або вп'ятеро менше; при досягнутому у 2015 році 107 тис. грн на 2016 рік заплановано 14 тис. грн, або майже у 8 разів менше.

Зважаючи на низький рівень планування за показником чистого прибутку простежується тенденція до його перевиконання упродовж усього досліджуваного періоду. У 2012 році при плані 4,0 тис. грн фактично отримано прибутку 306,0 тис. грн, що у 76 разів більше; у 2013 році при плані 39 тис. грн отримано 387 тис. грн, що більше від запланованого майже у 10 разів, зміни до фінансових планів не вносилися.

У 2014 році плановий показник перевиконано у 1,5 раза (при плані 22,0 тис. грн отримано 35,0 тис. грн) та у 2015 році перевиконання такого показника становило 17,8 раза (при плані 6,0 тис. грн фактичне виконання – 107,0 тис. грн), на 2016 рік показник чистого фінансового результату заплановано на суму 7 тис. грн, з яких 5 тис. грн - на 9 місяців. Фактично показник перевиконано у 8 разів, що становить 40 тис. гривень.

Динаміка фактичного виконання основних показників діяльності Компанії.

Динаміка виконання показників за доходами

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів/робіт/послуг) у 2014-2015 роках порівняно з 2012-2013 роками зменшився у 6 разів та, відповідно, становив 11 881 тис. грн, 17 249 тис. грн, 2 362 тис. грн та 2 424 тис. грн. За 9 місяців 2016 року порівняно з аналогічним попереднім періодом відбулося незначне збільшення доходів Компанії (на 200 тис. грн), які становили 1 383,0 тис. гривень.

У 2012-2013 роках 63-83% доходу (7 503 тис. грн та 14 325 тис. грн відповідно) становили доходи від доставки друкованої продукції, зокрема від перевезення підручників за замовленням МОН України (левова частка), а також бібліотечних фондів на замовленням Держкомтелерадіо та Міністерства культури України.

Однак, зважаючи на зміну органу управління та, як наслідок, відсутність замовлень на доставку підручників з боку МОН, у 2014-2015 роках згадані доходи зменшилися у 36 разів та, відповідно, становили 99 тис. грн та 552 тис. грн. У звітному періоді поточного року зазначена діяльність Компанією не здійснювалася та доходів немає.

Упродовж досліджуваного періоду сталими доходами ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» щорічно близько 1 550 тис. грн, були доходи від надання корпоративним підприємствам, акціями яких володіє Компанія, консультаційних послуг з оптимізації фінансової та виробничої діяльності відповідно до укладених договорів та які у 2014-2015 роках та у поточному році у структурі доходів становили левову частку та дорівнювали майже 65 %.

Крім того, у структурі доходів Компанії незначну питому вагу становлять надходження від видавничої діяльності, які мають тенденцію до зменшення. У 2012 році таких доходів отримано на 1 991 тис. грн, упродовж 2013-2014 років вони скоротилися у 4 раза та, відповідно, становили 568 тис. грн та 446 тис. грн, у 2015 році - лише 235 тис. грн, а у звітному періоді поточного року взагалі відсутні.

Динаміка виконання показників за витратами

Залежно від зміни обсягу та структури доходів змінювалися і витрати ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія».

У структурі загальних витрат левову частку (або понад 90 %) становить собівартість реалізованої продукції (товарів/робіт/послуг), яка у 2012-2013 роках була 10 956 тис. грн та 15 767 тис. грн, у 2014-2015 –

2 122 тис. грн та 2 147 тис. грн відповідно, а за 9 місяців поточного року – 1 201 тис. гривень.

Також складовою загальних витрат Компанії були адміністративні витрати, які упродовж досліджуваного періоду неістотно зростали та, відповідно, становили у 2013 році – 167 тис. грн (1%), у 2014 – 170 тис. грн (7,1%), у 2015 – 178 тис. грн (7,5%) та за 9 місяців поточного року – 189 тис. гривень.

Починаючи з 2013 року, Компанія здійснила інших операційних витрат на суму 709 тис. грн, у 2014 р. – на 89 тис. грн та у 2015 р. – на 36 тис. грн. *Слід зазначити, що у 2013 році витрати на суму 585,6 тис. грн сталися внаслідок списання простроченої дебіторської заборгованості на загальну суму 168,2 тис. грн, утвореної у 2003-2004 роках за надані консультаційні та інші послуги 5-ти підприємствам, 4 з яких є корпоративними підприємствами Компанії, та на суму 417,3 тис. грн – внаслідок віднесення на витрати з одночасним відображенням за бухгалтерським обліком за рахунком 38 «Резерв сумнівних боргів» дебіторської заборгованості 6-ти підприємств, за надані у 2010-2011 роках послуги з доставки друкованої продукції, у тому числі за програмою «Випуск книжкової продукції за програмою «Українська книга».* Решту інших операційних витрат становлять витрати за послуги мобільного зв'язку та курсова різниця.

Фінансовий результат

Результатом фінансово-господарської діяльності ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» у 2012-2013 роках був чистий прибуток на суму 306 тис. грн та 387 тис. грн відповідно. Водночас у 2014 році його обсяг зменшився до 35 тис. грн, тобто в одинадцять разів, а у 2015 році порівняно з попереднім роком збільшився втричі та становив 107 тис. грн. За 9 місяців поточного року Компанія отримала прибутку на суму 40 тис. гривень.

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 27 березня 2013 року № 214, від 29 січня 2014 року № 33, від 22 квітня 2015 року № 241 та від 23 березня 2016 року № 228 [19-22], якими затверджено базові нормативи відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, Компанією до державного бюджету сплачено дивідендів за 2012 рік – 91,8 тис. грн, за 2013 рік – 193,6 тис. грн, за 2014 рік – 18,0 тис. грн та за 2015 рік – 80,6 тис. гривень.

Динаміка активів

Проведеним аналізом структури та динаміки активів Компанії встановлено, що упродовж досліджуваного періоду їх вартість змінювалася та станом на 01.01.2012 була 317 731 тис. грн, а на 01.10.2016 – 317 751 тис. гривень.

Зокрема, загальна вартість необоротних активів на 01.01.2012 становила 315 581 тис. грн. Упродовж досліджуваного періоду вона несуттєво

змінювалася за рахунок зменшення залишкової вартості основних засобів внаслідок нарахування зносу (що становить 78 % від їх первісної вартості) та збільшення незавершених капітальних інвестицій. Станом на 01.10.2016 вартість необоротних активів була 315 544 тис. гривень.

При цьому 315 404 тис. грн, або 99,9 %, у складі необоротних активів становить обсяг інших фінансових інвестицій (ринкова вартість акцій підприємств Компанії, обчислена під час їх корпоратизації), який упродовж досліджуваного періоду є сталим. До складу основних засобів Компанії належать комп'ютерна та інша офісна техніка, меблі, складське обладнання, транспортний засіб тощо.

Упродовж досліджуваного періоду питома вага *оборотних активів* у структурі активів становила менше 1 % від їх загальної вартості та на 01.01.2012 була 2 150 тис. грн і на 01.10.2016 – 2 207 тис. гривень.

Поточна дебіторська заборгованість Компанії у 2013 році порівняно з попереднім періодом збільшилась удвічі та становила 3 250 тис. грн. Проте починаючи з 2014 року простежується тенденція до зменшення та станом на 01.01.2015 її розмір був 2 127 тис. грн, на 01.01.2016 - 2 076 тис. грн, на 01.10.2016 - 1 761 тис. гривень.

Левову частку у складі поточної дебіторської заборгованості за 2013, 2014 роки становила заборгованість за товари (роботи, послуги), яка була 2 604 тис. грн (або 80,1 %) та 1 271 тис. грн (59,8 %) відповідно. Решта суми заборгованості становила інша поточна дебіторська заборгованість (646 тис. грн та 942 тис. грн відповідно), а у 2014 році ще й за розрахунками з бюджетом – 176 тис. гривень.

На кінець 2015 року у складі поточної дебіторської заборгованості майже у рівних частках обліковувалася заборгованість за послуги на суму 924 тис. грн та інша заборгованість – на 932 тис. грн. Крім того, обліковувалася заборгованість за розрахунками з бюджетом у частині сплати податку на прибуток – 220 тис. грн. Станом на 01.10.2016 за наведеними видами обліковувалася заборгованість на суму 1 004 тис. грн, 548 тис. грн та 209 тис. грн відповідно.

Слід зазначити, що у складі дебіторської заборгованості у період з вересня 2013 по липень 2016 року обліковувалася заборгованість державного підприємства «Коломийський експериментальний завод програмованих радіоелектронних учбових терміналів «ПРУТ» на суму 640 тис. грн, термін погашення якої минув ще у грудні 2013 року.

Динаміка зобов'язань

За період 2012-2015 роки та натеper у динаміці відбулося зменшення *загального обсягу поточних зобов'язань* Компанії. На останню дату кожного звітного періоду їх обсяг становив 1 942 тис. грн, 8 435 тис. грн, 1 774 тис. грн, 1 427 тис. грн та на 30.09.2016 – 274 тис. гривень.

У структурі поточних зобов'язань упродовж досліджуваного періоду левову частку (близько 70-80%) становила кредиторська заборгованість за товари (роботи/послуги), за винятком 2014 року, де вона була майже в однакових частках з іншою поточною заборгованістю.

За оцінкою ефективності управління Компанії, проведеною за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість, платоспроможність та ліквідність, встановлено негативну динаміку за такими показниками:

Коефіцієнт рентабельності активів за 2012 рік становив 0,00024, за 2013 рік – 0,0003, який надалі мав тенденцію до зменшення та за результатами 9 місяців 2016 року склав 0,00003, що свідчить про уповільнення темпів економічного зростання та розвитку через зменшення попиту на послуги Компанії упродовж останніх років.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу за 2012 рік становив 0,00024, за 2013 рік – 0,00031, який аналогічно зменшився та за результатами діяльності за 9 місяців 2016 року становив 0,00003, що свідчить про незначну частку прибутку у власному капіталі Компанії, а за останні три роки – про зменшення прибутковості діяльності, інвестиційної привабливості та очікуваного розміру дивідендів акціонера.

Коефіцієнтів оборотності активів у 2012-2015 роках становив відповідно 0,053, 0,007, 0,008 та 0,004, а за 9 місяців 2016 року та аналогічний період попереднього року – 0,004, що свідчить про нестабільну оборотність активів Компанії та скорочення оборотності активів в динаміці, що є негативним показником її діяльності.

Отже, за результатами аналізу фінансово-господарської діяльності, здійсненого за сукупністю коефіцієнтів, можна зробити висновок, що темпи економічного зростання та розвитку Компанії упродовж останніх років значно уповільнилися через зменшення попиту на її послуги. Водночас у 2015 році і надалі простежується тенденція до збільшення прибутковості, що свідчить про спроможність Компанії до відтворення та розширення її діяльності та про відсутність залежності від залучених коштів. (Табличний матеріал щодо аналізу ефективності діяльності Компанії та довідка перевірки з питань доставки підручників у додатках 2,3).

Загальна оцінка ефективності управління Компанією, яка здійснена відповідно до Методики № 170 [28], за досліджуваний період має середній рівень.

2.2. Результати аналізу діяльності підприємств, управління корпоративними правами яких належить ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія»

Упродовж досліджуваного періоду корпоративні підприємства отримували доходи від поліграфічної, видавничої діяльності та пов'язаних з ними послуг, оптової торгівлі, досліджень та розробок, надання приміщень в оренду. Фінансово-господарська діяльність корпоративних підприємств у періоді аудиту характеризується показниками, наведеними у таблиці 3.

**Таблиця 3. Основні показники діяльності корпоративних підприємств
за період з 01.01.2012 по 30.09.2016 (тис. грн)**

Стаття	2012 р.		2013 р.		2014 р.		2015 р.		9 міс. 2016 р.	Всього
	план.	факт.	план.	факт.	план.	факт.	план.	факт.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Доходи	202 127	156 428	142 360	131 437	96 835	141 159	96 009	165 157	163 318	757 499
Чистий дохід	160 053	102 598	99 278	67 471	61 930	86 062	49 306	99 577	106 326	462 034
Інші операційні доходи	41 276	49 392	42 838	55 217	34 645	52 118	46 569	64 064	56 170	276 961
Інші фінансові доходи	10	36	4	27	14	66	20	22	96	247
Інші доходи	788	4 402	240	8 722	246	2 913	114	1 494	726	18 257
Витрати	201 727	173 948	142 056	140 248	96 583	150 757	96 791	172 328	158 033	795 314
Собівартість	139 824	93 966	88 703	62 440	50 477	81 661	43 897	90 673	90 233	418 973
Адміністративні витрати	38 735	35 451	34 136	33 794	29 134	29 812	24 896	29 420	27 886	156 363
Витрати на збут	7 271	3 716	3 465	4 039	3 127	2 000	2 049	3 391	1 781	14 927
Інші операційні витрати	14 454	27 383	14 562	37 591	12 861	36 688	24 748	46 529	37 760	185 951
Фінансові витрати	1 103	1 528	987	362	900	5	37	73	0	1 968
Інші витрати	143	10 675	123	1 809	42	307	123	1 140	25	13 956
Податок на прибуток	197	1 229	81	213	43	284	41	1 102	348	3 176
Фінансовий результат (чистий):	400	-17 520	304	-8 811	252	-9 598	217	-7 171	5 285	37 815
прибуток	476	331	669	789	252	103	217	88	9 604	10 915
збиток	76	17 851	365	9 600	0	9 701	0	7 259	4 319	48 730

Підприємствами галузі за період з 2012 року по 01.10.2016 загалом отримано доходу на суму 757 499,0 тис. грн (2012 р. – 156 428,0 тис. грн, 2013 р. – 131 437,0 тис. грн, 2014 р. – 141 159,0 тис. грн, 2015 р. – 165 157,0 тис. грн, 9 міс. 2016 р. – 163 318,0 тис. грн). Понад третину від загального обсягу доходів підприємств (або 276 961,0 тис. грн) становили доходи від надання усіма підприємствами Компанії приміщень в оренду.

Поряд з цим унаслідок перевищення витрат над обсягом отриманих доходів результатом діяльності 95% підприємств у 2012-2015 роках та 75 % підприємств у 2016 році був збиток, який у 2012 році становив 17 851,0 тис. грн, у 2013 – 9 600,0 тис. грн, у 2014 – 9 701,0 тис. грн, у 2015 – 7 259,0 тис. грн, за 9 місяців поточного року – 4 319,0 тис. гривень.

Як впливає з таблиці 3, у 2016 році підприємствами галузі отримано прибуток загалом на суму 9 604,0 тис. грн, водночас він став результатом діяльності лише 5-ти підприємств: ПрАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус» (7 817,0 тис. грн), ПрАТ «УкрНДІСВД» (1 339,0 тис. грн), ПрАТ «Укрполіграфпостач» (206,0 тис. грн), ПрАТ «УНДППІ ім. Т.Г. Шевченка» (184,0 тис. грн) та ПрАТ «Поліграфкнига» (58,0 тис. грн).

У 2012 році з 27 чинних підприємств (не здійснюють діяльності ВАТ «Донбаскнига», ПрАТ «Видавництво «Лугань» та ПрАТ «ПНВЦ «Поліном»)) основним видом діяльності 18 (або 67% з них) була видавничо-поліграфічна справа, оптова торгівля суміжною продукцією та книгорозповсюдження, натепер діяльність 8 з них повністю звелася до надання в оренду приміщень (ПрАТ «Вільна Україна», ПрАТ «УНДППІ ім. Т.Г.Шевченка»,

ПрАТ «Видавництво «Прапор», ПрАТ «Поліграфкнига», ПрАТ «Зоря», ПрАТ Кіровоградське видавництво», ПрАТ «Видавництво «Київська правда» та майже повністю - ПрАТ «Видавництво «Харків»). На сьогодні з чинних 21 підприємства Компанії (з рахуванням злиття) лише 9 підприємств (або 42%) здійснюють діяльність у видавничо-поліграфічній сфері та торгівлі відповідною продукцією.

Єдиним джерелом доходів для 4 підприємств з 2012 року та для 8 підприємств, починаючи з 2013-2014 років, є доходи від оренди (ПрАТ «Наддніпрянська правда», ПрАТ «Видавництво «Полтава», ПрАТ «ХКФ ім. Фрунзе», ПрАТ «Чернівецька обласна друкарня», ПрАТ «УНДПП ім. Т.Г. Шевченка», ПрАТ «Поліграфкнига», ПрАТ «Видавництво «Поділля», ПрАТ «Видавництво «Прапор», ПрАТ «Кіровоградське видавництво», ПрАТ «Видавництво «Зоря», ПрАТ «Видавництво «Вільна Україна», ПрАТ «Видавництво «Київська правда»).

Кількість працівників на підприємствах галузі з 986 осіб у 2012 році на час аудиту зменшилася до 558 осіб, або на 43%. Лише по одному працівнику налічується у ПрАТ «Видавництво прапор», ПрАТ «Видавництво Полтава» та ПрАТ «ПНВЦ «Поліном».

Однією з причин, яка негативно вплинула на фінансовий стан корпоративних підприємств, є відчуження низкою з них майна на загальну суму 34,6 млн грн у 2003-2005 роках, яке здійснено без дозволу правління та спостережної ради Компанії, згоди ФДМУ, а в деяких випадках лише за особистим рішенням колишнього голови правління Нагорянського С.О., що підтверджено матеріалами контрольних заходів, проведених органами державного фінансового контролю (Акт ревізії від 21.07.2006 № 03-22/21) [45].

Серед таких підприємств ВАТ «Донбаскнига» та ПрАТ «Видавництво «Лугань», які з 2004 року не здійснюють фінансово-господарської діяльності та не мають будь-якого майна, а відповідно, не підтверджують величину їх статутного капіталу загалом на суму 30 170,3 тис. грн та вартості акцій.

Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань <https://usr.minjust.gov.ua/> за судовими рішеннями господарських судів Херсонської та Сумської областей 18.05.2006 порушено справу про банкрутство ПрАТ «Видавництво «Наддніпрянська правда» та 10.07.2014 - ПрАТ «Сумська обласна друкарня».

Упродовж 4-х років Компанією та її корпоративними підприємствами до державного бюджету спрямовано дивідендів лише на суму 948,8 тис. грн (2012 р. – 191,2 тис. грн, 2013 р. – 542,0 тис. грн, 2014 р. – 69,6 тис. грн, 2015 р. – 146 тис. грн). При цьому понад 40 % від їх загального обсягу сплачено самою Компанією, а решта – 2–6 її підприємствами.

На сьогодні на балансах низки підприємств перебуває державне майно, яке не увійшло до їх статутного капіталу під час корпоратизації. Статтею 4 Закону № 185 [9] функції з управління державним майном покладено на уповноважені центральні органи виконавчої влади, яким наразі є Держкомтелерадіо.

Органами управління корпоративних підприємствами є: акціонер, наглядова рада, правління (дирекція) та ревізійна комісія. Зокрема, захист прав

акціонера та контроль за діяльністю дирекції (директора) здійснює наглядова рада, членами якої у кожному підприємстві є працівники Компанії у кількості 3 осіб відповідно до її наказів.

До виключної компетенції наглядової ради належить надання дозволу директору підприємства на розпорядження майном (необоротними активами), у тому числі його відчуження, списання, передачі в заставу та в користування (оренду, лізинг, найм, тощо), вчинення будь-яких правочинів щодо набуття майна (необоротних активів) на суму, що перевищує 1% вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності Компанії.

Поточне управління підприємствами здійснюють керівники на підставі укладених з Компанією контрактів, за умовами яких вони зобов'язані безпосередньо і через сформований апарат забезпечувати прибуткову діяльність підприємств, ефективно використовувати і зберігати майно, а також несуть особисту відповідальність за створення боргів корпоративного підприємства і доведення його до банкрутства.

2.3. Відсутність державної підтримки з боку Акціонера – Держкомтелерадіо не сприяє підвищенню ефективності державного управління в системі видавничої підготовки, поліграфічного виконання і розповсюдження друкованої продукції. Водночас у разі залучення Держкомтелерадіо у централізованому порядку до доставки видань за бюджетною програмою «Випуск книжкової продукції за програмою «Українська книга» підприємств сфери його управління, Компанія та її корпоративні підприємства мали б за 2013-2016 роки додатково дохід на суму понад 3 мільйони гривень.

Як зазначено, ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» створено з метою підвищення ефективності державного управління в системі видавничої підготовки, поліграфічного виконання і розповсюдження друкованої продукції.

Повноваження щодо формування та реалізації державної політики у видавничо-поліграфічній сфері покладено на Держкомтелерадіо, до завдань якого віднесено підготовку пропозицій щодо вдосконалення системи державного управління у видавничій сфері та поліграфії, вжиття разом з іншими державними органами заходів з розвитку книговидавничої справи і книгорозповсюдження та який є замовником на випуск видавничої продукції [18].

Упродовж періоду аудиту Держкомтелерадіо є головним розпорядником коштів та державним замовником за бюджетною програмою «Випуск книжкової продукції за програмою «Українська книга» (КПКВК 1701110) (далі – програма «Українська книга», Програма), яка спрямована на задоволення читацького попиту на книжкову продукцію шляхом поповнення бібліотечних фондів України.

Відповідно до затвердженого наказом Держкомтелерадіо від 28.11.2012 № 313 Порядку реалізації програми «Українська книга» [30] пропозиції на видання книжкової продукції приймаються Держкомтелерадіо *від видавництв*, які, зокрема, мають документ, що підтверджує наявність у видавця виключного права на використання твору.

Нормативи рентабельності виробництва (15%) та доставки книжкової продукції (5%) встановлено постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)» [13].

У 2013-2015 роках обсяги фактичного виконання Держкомтелерадіо держзамовлення з випуску книжкової продукції за вказаною програмою становили 78 384,5 тис. грн (2013 р. - 22 573,5 тис. грн, 2014 р. - 7 385,3 тис. грн, 2015 р. - 40 425,7 тис. грн), на 2016 рік передбачено 41 575,6 тис. грн, а загалом за 2013-2016 роки - 112,0 млн грн [46,47].

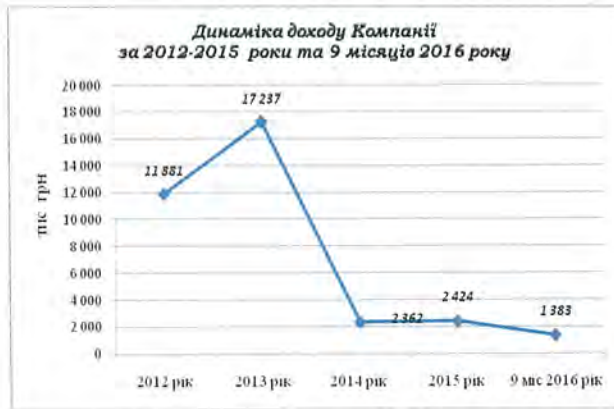
Обсяги витрат на доставку (5%) у вартості держзамовлення за зазначений період становлять 5,6 млн гривень.

Упродовж 2013-2016 років (станом на 02.12.2016) Компанія брала участь у виданні книжкової продукції за програмою «Українська книга» лише за 5-ти договорами загальним обсягом 475,1 тис. грн, де вартість доставки (за вирахуванням рентабельності) становила 20,7 тис. грн, а також була залучена іншими видавництвами до розвезення книжкової продукції за вказаною програмою, де мала дохід за вказаний період на загальну суму 2 016,0 тис. грн, а загалом - 2 036,7 тис. гривень.

Держкомтелерадіо як Акціонер та орган управління ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» не ініціював та не прийняв будь-яких рішень щодо залучення до виконання державного замовлення в частині *централізованої доставки* книжкової продукції Компанії та її корпоративних підприємств, що дало б можливість отримати підприємствами додатковий дохід та покращити їх фінансовий стан.

Слід наголосити, що у 2012-2013 роках мало значний вплив на фінансово-господарську діяльність ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» її залучення Міністерства до доставки підручників та посібників за державним замовленням, де Порядком використання коштів № 181 [17] було передбачено забезпечувати зберігання та доставку підручників та посібників установами, що належать до сфери управління МОН, до якої до липня 2014 року належало ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія».

Зокрема, *чистий дохід* Компанії з цього періоду *спав шестеро, а прибуток уп'ятеро*.

Отже, через відсутність державної підтримки з боку Акціонера та неповна реалізація можливостей ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» та її корпоративних підприємств з централізованої доставки книжкової продукції за програмою «Українська книга» підприємствами **упущено вигод на суму понад 3 мільйонів гривень.**

2.4. Відсутність єдиної та послідовної стратегії Акціонера з розвитку Компанії та її корпоративних підприємств не сприяє підвищенню ефективності державного управління у видавничо-поліграфічній сфері та не забезпечує поліпшення фінансового стану підприємств галузі

2.4.1. Відсутність чіткої та послідовної стратегії Акціонера з розвитку, модернізації і переоснащення Компанії та її корпоративних підприємств не сприяє підвищенню державного управління у видавничо-поліграфічній сфері та збільшенню обсягів виготовлення вітчизняної видавничо-поліграфічної продукції

Відповідно до частини 5 пункту 1 статті 6 Закону № 185 [9] до повноважень органу управління належить затвердження стратегічних планів розвитку господарських товариств, у статутному капіталі яких понад 50% відсотків акцій (часток) належать державі, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких вони здійснюють, та здійснення контролю за їх виконанням.

Статутами ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» (п.2.) до його завдань віднесено розроблення єдиної стратегії розвитку Компанії та її корпоративних підприємств; концентрація фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проектів; інноваційна діяльність; здійснення єдиної технічної політики у сфері поліграфії, видавництва та розповсюдження друкованої продукції тощо.

Як засвідчили результати аудиту, на сьогодні Компанія має Стратегічний план розвитку ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» на 2016-2020 роки [44], підписаний Головою правління В.В. Проданом (далі – Стратегічний план, План), який Держкомтелерадіо не затверджено.

За усним поясненням керівництва Компанії, Стратегічний план перебуває на погодженні у Держкомтелерадіо, проте офіційних документів щодо його передачі до аудиту не надано.

Проведеним аналізом встановлено, що Стратегічний план визначає лише загальні положення щодо напрямів спрямування діяльності корпоративних підприємств: *освоєння промислового виробництва нових видів продукції за рахунок розробки ПрАТ «УкрНДІСВД» рецептур акварельних та олійних художніх фарб та вихід з ними на ринок України; виконання ПрАТ «УНДППП ім. Т.Г. Шевченка» робіт із заміни стандартів колишнього СРСР на національні стандарти тощо; розширення торговельного асортименту основних і допоміжних поліграфічних матеріалів та сировини ПрАТ «Укрполіграфпостач»; збільшення обсягу послуг із зберігання друкованої продукції; проведення ремонтних робіт та поліпшення наявних приміщень корпоративних підприємств за рахунок коштів, отриманих від надання площ в оренду.*

Також у Стратегічному плані йдеться про наявність корпоративних підприємств, які не здійснюють на сьогодні діяльності через відсутність майна (ПрАТ «Харківська книжкова фабрика ім. М.В.Фрунзе», ВАТ «Донбаскнига», ПрАТ «Лугань»), відсутність замовлень (ПрАТ «Проектний та науково-виробничий центр «Полюном»), а також наявність у низки підприємств площ, що ними не використовуються та є фінансовим тягарем для підприємств, а їх реалізація дасть змогу здійснити технічне переоснащення видавничо-поліграфічної галузі без залучення бюджетних коштів.

Водночас Планом не визначено, як планується налагодити роботу підприємств, що не здійснюють своєї діяльності; які підприємства планується переоснастити; площі яких підприємств передбачається реалізувати.

Слід зазначити, що у 2012 році діяла Програма розвитку і технічного переоснащення корпоративних підприємств ДАК «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання», розрахована на 2011-2012 роки (далі – Програма розвитку, Програма), яка була підписана Головою правління Проданом В.В. та затверджена наказом Міністерства від 01.10.2010 № 913 [43].

Ця Програма визначала ці ж самі проблеми галузі, передбачала реорганізувати зазначені 4 корпоративні підприємства Компанії, що не здійснюють діяльності, та реалізувати надлишкові площі 12 підприємств, які ними не використовуються, що дасть змогу переоснастити, модернізувати підприємства галузі та придбати потрібне обладнання.

Виконати Програму передбачалося коштом корпоративних підприємств та залучених джерел фінансування орієнтовною вартістю переоснащення 130 млн грн, зокрема: у 2011 році (I етап) - придбати обладнання для ВАТ «Київська правда», ВАТ «Поліграфкнига», ВАТ «ХКФ «Глобус», ВАТ «Видавництво «Харків», ВАТ «Чернівецька обласна друкарня», ВАТ «Видавництво «Зоря», у 2012 році (II етап) - завершити модернізацію корпоративних підприємств та придбати обладнання для ВАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас» та ВАТ «Видавництво «Вільна Україна».

Слід зазначити, що визначені Програмою розвитку підприємства (крім 2) включені до додатка 2 Закону № 847, тому не можуть бути приватизовані та їх майно не може бути відчужено. Тобто шляхи виконання Програми

розвитку, яка діяла до 01.01.2013, визначені в розріз із нормами чинного законодавства. Крім того, не було розроблено плану дій з реалізації цієї Програми, не визначено шляхів залучення додаткових джерел фінансування та обсягів залучення підприємствами власних коштів, не визначено відповідальних осіб, термінів виконання заходів у розрізі підприємств тощо.

За інформацією ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія», корпоративними підприємствами за 2011 рік було придбано обладнання на суму 3,0 млн грн, у тому числі ПрАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус» - автоматичну лінію різання книжкового блоку у складі 3-ножового автомата, за 2012 рік капітальні інвестиції на придбання обладнання підприємств становили 6,8 млн грн, тоді як фінансова криза книжкового ринку України (інфляція, зниження купівельної спроможності населення) призупинила виконання планів технічного переоснащення та модернізації виробництва поліграфічних підприємств.

За поясненням (усним) керівництва Компанії, з метою виконання Програми розвитку Компанією ініціювалось перед Акціонером питання щодо вилучення корпоративних підприємств з додатка 2 Закону № 847 щодо заборони на приватизацію, проте відповідного рішення не було прийнято.

Не розроблялися стратегічні плани розвитку Компанії та її корпоративних підприємств у період 2013-2016 роки.

Слід зазначити, що з 2012 року зменшилися обсяги виготовлення підприємствами галузі видавничо-поліграфічної продукції, зокрема майже на 40% знижені обсяги видання Компанією та її підприємствами книжкової продукції та на 43% - випуск газетних видань.

Держкомтелерадіо не надано пояснень щодо причин нерозроблення стратегічних планів розвитку Компанії та її корпоративних підприємств, їх модернізації, переоснащення тощо відповідно до покладених на Акціонера повноважень [47].

2.4.2. Недотримання Держкомтелерадіо норм законодавства та незабезпечення виконання в повному обсязі повноважень, визначених Статутом Компанії, свідчить про самоусунення Держкомтелерадіо від виконання низки завдань, передбачених для Акціонера

Відповідно до пункту 8 частини першої статті 2 Закону № 514 [10] корпоративні права – це сукупність майнових і немайнових прав акціонера – власника акцій товариства, які впливають з права власності на акції, що включають право на участь в управлінні акціонерним товариством, отримання дивідендів та активів акціонерного товариства у разі його ліквідації відповідно до закону, а також інші права та правомочності, передбачені законом чи статутними документами. Відповідно до ст. 4 цього закону - акціонерами товариства визначаються фізичні і юридичні особи, а також держава в особі органу, уповноваженого управляти державним майном, які є власником акцій товариства.

Законом України «Про депозитарну систему України» від 06 липня 2012 року № 5178-VI [11] (далі – Закон № 5178) визначено, що *набуття і припинення прав на цінні папери і прав за цінними паперами здійснюються шляхом фіксації відповідного факту в системі депозитарного обліку (п. 2, ст. 4). Підтвердженням прав на цінні папери та прав за цінними паперами, що наявні в бездокументарній формі, є обліковий запис на рахунку в цінних паперах депонента в депозитарній установі (ст. 8).*

Водночас аудитом встановлено, що Держкомтелерадіо, який з грудня 2014 року є Акціонером Компанії, дотепер не оформлено права власності на цінні папери ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія».

Так, на час аудиту керуючим рахунку в депозитарній установі – ПАТ «Державний експортно-імпортний банк України» за замовленням Держави Україна (депонент – 999901) є Міністерство освіти і науки України.

В.о. завідувача сектору управління державним майном та корпоративними правами держави Держкомтелерадіо Нечаєнко Т.С. пояснила, що нині Держкомтелерадіо завершує підготовку пакета документів, необхідного для відповідного звернення до депозитарної установи [47].

Зважаючи на викладене, Держкомтелерадіо як орган, якому передано повноваження з управління корпоративними правами держави щодо ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія», з моменту отримання таких повноважень та дотепер не набуто прав власності на акції Компанії, чим недотримано вимог пункту 8 частини 1 статті 2 та статті 4 Закону України «Про акціонерні товариства» [10].

Слід зазначити, що лише у червні 2016 року, тобто через півтора року після отримання повноважень на управління корпоративними правами держави, Держкомтелерадіо укладено контракт з Головою правління Проданом В.В. (від 21.06.016 № 221). До цього часу діяв контракт від 01.09.2010 терміном дії до 31.08.2015, укладений з Проданом В.В. Міносвіти, тобто колишнім Акціонером, дію якого Держкомтелерадіо додатковою угодою від 31.08.2015 № 05/15 продовжив до 31.08.2016.

Так само на час аудиту діяли організаційна структура та штатний розпис Компанії, затверджені наказом ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» від

05.02.2013 № 5-к, які погоджені наказом Міносвіти від 05.02.2013 № 96. Тобто Держкомтелерадіо не погоджував Компанії вказаних документів, чим недотримав положень, визначених для Акціонера підпунктом 17 пункту 9.3 Статуту Компанії, при цьому наразі є невідповідність фактичної штатної чисельності працівників Компанії, установленій цим штатним розписом.

Зокрема, у структурі Компанії передбачалося функціонування 9 структурних підрозділів зі штатом працівників 45 одиниць, при цьому фактично з 2014 року середньооблікова чисельність працівників Компанії налічувала 17 штатних одиниць та у структурі Компанії фактично функціонувало лише 5 структурних підрозділів. Упродовж зазначеного періоду були вільними посади у фінансово-економічному відділі, а виконання покладених завдань забезпечували заступники голови правління; так само виконання завдань з питань оренди, покладених на відділ оренди та лізингу забезпечувала Наглядова рада; аналогічно функції контролю, що покладені на контрольно-ревізійний відділ, частково виконувала заступник Голови Компанії Денисюк Н.М.

Начальник фінансово-економічного управління Держкомтелерадіо Бартош Н.В. пояснила, що організаційна структура та штатний розпис ПАТ ДАК «Укрвидавполіграфія», що погоджені попереднім органом управління, протягом тривалого періоду влаштовували Компанію та відповідали її фінансовим можливостям, отже, потреби в змінах не було [47].

Тобто у період аудиту простежується самоусунення Акціонера - Держкомтелерадіо з упорядкуванням структури та штату Компанії, а також відсутність чіткої позиції щодо наявності в структурі ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» підрозділу, уповноваженого на здійснення функцій контролю.

Під час аудиту ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» упорядковано структуру та штатний розпис (23 штатні одиниці), які затверджено наказом Компанії від 28.10.2016 № 17-к та погоджено наказом Держкомтелерадіо від 02.11.2016 № 196.

Також аудитом засвідчено [47], що Держкомтелерадіо не затверджено Положення про загальні збори акціонерів ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія», передбачене п. 9 Статуту Компанії та збори акціонерів не скликалися, а відповідні функції та повноваження фактично виконуються наглядовою радою ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» чи колегією Держкомтелерадіо у складі працівників, що входять до складу наглядової ради, чим недотримано вимог статті 33 Закону України «Про акціонерні товариства».

Водночас, як впливає з виписки Національного депозитарію України від 17.05.2013 про стан рахунку в цінних паперах, депонентом ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» розміщено в депозитарній установі ПАТ «Укрсоцбанк» акції лише 20 підприємств (а не 23, з урахуванням їх злиття). Зокрема, не здійснювався на вказану дату ПАТ «Укрсоцбанк» облік та обслуговування акцій

ПрАТ «Наддніпрянська правда», ВАТ «Донбаскнига» та ПрАТ «Лугань» у загальній кількості 40 220 100 шт., як це передбачено ст. 2 та 4 Закону № 5178.

За поясненням (усним) заступника Голови правління Компанії Мельника Д.С.:

- ПрАТ «Лугань» прийнято рішення про дематеріалізацію акцій 11.10.2013 (протокол № 174), а відповідно, Національною комісією з цінних паперів свідоцтво про реєстрацію випуску акцій цим підприємством у кількості 27 910 900 шт. видано 20.12.2013 (реєстраційний номер 26/1/02);

- ПрАТ «Наддніпрянська правда» перебуває у стані банкрутства у зв'язку з чим не перераховувало певний час коштів за обслуговування рахунку в цінних паперах та, як наслідок, чинний договір втратив дію та перебіг 10 049 800 акцій припинено до укладення нового договору (*натепер відповідного договору не укладено*);

- ВАТ «Донбаскнига» у зв'язку з антитерористичними діями у Донецькій області Компанією втрачено зв'язок, що унеможливило прибуття голови правління підприємства для укладення з депозитарною установою договору на зберігання та обслуговування цінних паперів (2 259 400 акцій), а також перетворення відкритого акціонерного товариства у приватне.

З огляду на зазначене, Компанією не здійснено контролю за своєчасною перереєстрацією корпоративними підприємствами акцій у бездокументарну форму, як це визначено статутами підприємств та встановлено ст. 20 Закону № 514. Як наслідок на сьогодні призупинено обіг акцій 3-х підприємств у загальній кількості 40 220,1 тис. шт., які не перебувають в депозитарній установі на обліку та обслуговуванні. До сьогодні не внесено змін до статутних документів ВАТ «Донбаскнига» щодо його перереєстрації у приватне акціонерне товариство та акції не переведено у бездокументарну форму. Крім того, зважаючи, що ПрАТ «Лугань» та ВАТ «Донбаскнига» з 2004 року не здійснюють діяльності та не мають будь-якого майна, вартість акцій цих підприємств знецінено до нуля.

2.5. Неефективні управлінські рішення керівництва ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» не сприяють покращенню фінансового стану Компанії

2.5.1. Укладання договорів із завідомо ненадійними суб'єктами господарювання не сприяє ефективному використанню фінансових ресурсів

Аудитом встановлено, що станом на 01.01.2012 та на час аудиту в бухгалтерському обліку ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» відображена дебіторська заборгованість на суму 103,8 тис. грн за державним підприємством «Коломийський експериментальний завод програмованих радіоелектронних учбових терміналів «ПРУТ» (далі – ДП «Прут», підприємство), термін позовної давності якої сплинув у 2014 році, проте заборгованість і досі не погашена. Це підприємство належало до структури Міносвіти. (Аналіз простроченої заборгованості наведено далі).

Водночас у 2013 році ДП «Прут» звернулося до ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» (лист від 20.09.2013 № 04/13) про потребу надання позики для погашення кредиторської заборгованості, що утворилась за результатами фінансово-господарської діяльності підприємства у 2012-2013 роках. Зазначено про скрутне фінансове становище підприємства, через що воно самостійно погасити боргові зобов'язання не в змозі.

За наявності непогашеної підприємством дебіторської заборгованості на суму 103,8 тис. грн Компанією у вересні-жовтні 2013 року надано ДП «Прут» за договором від 25.09.2013 № 25/09 безвідсоткову фінансову позику на суму 640 тис. грн з терміном її повернення - до 31.12.2013. Фактично зазначену позику повернуто лише 07.07.2016, тобто майже через 3 роки та й то за рішенням Господарського суду Івано-Франківської області за результатами розгляду позовної заяви Компанії від 13.08.2014 № 300, з виплатою 3% річних за прострочення термінів повернення на дату подання позовної заяви та судового збору.

Слід зазначити, що Компанія не скористалася правом передбачити у договорі відповідальності позичальника у вигляді неустойки (штрафів, пені), яка визначена статтею 549 Цивільного кодексу України, у разі порушення боржником зобов'язань, яка є одним із важелів, що спонукає до їх своєчасного виконання.

Як наслідок, судовим рішенням було відмовлено Компанії у задоволенні позову в частині стягнення з позичальника **пені**, обчисленої нею на суму **39,3 тис. грн** та, відповідно, **державним бюджетом цих коштів не отримано.**

Тобто Компанією надано позику ДП «Прут» за наявності заборгованості останнього на суму 103,8 тис. грн, значної кількості судових рішень, незавершених виконавчих проваджень щодо стягнення з боржника ДП «Прут» коштів, тобто з ризиком втрати власних коштів, що, як наслідок, призвело до відволікання обігових коштів на суму 640 тис. грн з виробничого процесу майже на 3 роки.

Водночас у разі розміщення цих коштів на депозитному рахунку у банківській установі за ставкою на рівні принаймні середньооблікової ставки НБУ Компанія мала б додатково дохід на суму **302,2 тис. грн**, тобто неефективні управлінські рішення мали наслідком упущення вигод на зазначену суму (розрахунок у додаток 4).

2.5.2. Нездійснення своєчасної та на належному рівні претензійно-позовної роботи зі стягнення боргів з недобросовісних суб'єктів господарювання у судовому порядку мають наслідком втрату доходів.

Аудитом встановлено, що впродовж 2012-2013 років Компанією списано з обліку дебіторську заборгованість (субрахунок 361), термін позовної давності за якою сплив, загалом на суму **35,5 тис. грн**, що обліковувалася за підприємствами сфери управління Держкомтелерадіо: Державним підприємством «Таврида» на суму 23,5 тис. грн (договір від 02.07.2007 № 178) та Всеукраїнським державним багатопрофільним видавництвом «Маяк» на суму

12,0 тис. грн (договір від 16.09.2008 № 224). Претензійно-позовна робота щодо стягнення заборгованості на загальну суму 35,5 тис. грн упродовж термінів позовної давності Компанією не здійснювалася, **що призвело до втрати нею доходів на вказану суму.**

На час аудиту за балансом та за даними бухгалтерського обліку ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» за рахунком 38 «Резерв сумнівних боргів» з грудня 2013 року у складі *інших операційних витрат* обліковується дебіторська заборгованість на загальну суму **417,1 тис. грн**, а саме: ДП «ДСВ «Вища школа» - 55,9 тис. грн (листопад 2011 - січень 2013 р.р.), ДП «СВД «Техніка» - 8,1 тис. грн (червень 2009 р., листопад 2011 р.), що належать до сфери управління Держкомтелерадіо; ДП «Прут» - 103,8 тис. грн (листопад-грудень 2011 р.), що належить до сфери управління Міносвіти; а також ТОВ «Видавництво «Фоліо» - 160,0 тис. грн (жовтень 2012 р.), ПП «Золоті ворота» - 73,5 тис. грн (жовтень 2012 р.), ТОВ «Інформаційно-аналітична агенція «Наш час» - 15,8 тис. грн (грудень 2011 р.).

Водночас питання щодо стягнення із суб'єктів господарювання сум заборгованостей порушувалось Компанією лише щодо ТОВ «Видавництво «Фоліо» (на загальну суму 160,0 тис. грн) та ПП «Золоті ворота» (на загальну суму 73,5 тис. грн), яким у 2013 році нею були надіслані претензійні листи. У судовому порядку вирішувалося питання лише щодо стягнення боргу з ДП «ДСВ «Вища школа» (13.02.2015 подано позовну заяву до Господарського суду м. Києва зі стягнення заборгованості на загальну суму 85,5 тис. грн за надані послуги з експедування друкованої продукції за програмою «Українська книга», яку 14.02.2015 повернуто без розгляду та рішення якого підтримано постановою Київського апеляційного Господарського суду, оскільки Компанією у позовній заяві об'єднано дев'ять майнових вимог).

Довідково. Відповідно до ст. 256 Цивільного кодексу України – позовна давність – це строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу, відповідно до ст. 257 Кодексу – загальна позовна давність встановлюється тривалістю у три роки. Згідно з підпунктом «а» підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності, є безнадійною заборгованістю.

Тобто належної претензійно-позовної роботи зі стягнення заборгованості на загальну суму 417,1 тис. грн у межах термінів дії позовної давності Компанією не здійснено.

Аналогічно на час аудиту в бухгалтерському обліку Компанії по рахунках 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» та 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» обліковується дебіторська заборгованість за 21 контрагентом загалом на суму **202,5 тис. грн** за надані Компанією послуги, яка виникла у 2011-2013 роках та має ознаки сумнівної. Зокрема, в її складі заборгованість ДП «ДСВ «Мистецтво» на загальну суму 66,8 тис. грн, ТОВ ТО «Гімназія» - на 26,8 тис. грн, ТОВ «Видавничий центр «Академія» - на 3,9 тис. грн, які утворилися за програмою «Українська книга» тощо. На порушення п. 7 П(С)БО 10 на вказану заборгованість резерв сумнівних боргів Компанією не нараховувався.

Терміни позовної давності щодо стягнення зазначеної заборгованості загальним обсягом 202,5 тис. грн наразі сплинули. Претензійно-позовна робота щодо стягнення заборгованостей, у тому числі у судовому порядку, Компанією не здійснювалася. Лише виставлено у 2013 році претензію ТОВ ТО «Гімназія» на суму 5,6 тис. грн, на яку відповідного реагування не отримано.

Підсумовуючи наведене, можна водночас відмітити, що із загальної суми зазначених заборгованостей (619,6 тис. грн), понад 40 % (270,1 тис. грн) утворилася за підприємствами, що належать до сфери управління МОН та Держкомтелерадіо.

У структурі Компанії функціонує правовий відділ, до завдань якого належить здійснення заходів, спрямованих на виконання договірних зобов'язань та захисту майнових прав та інтересів Компанії. Водночас у відділі з 5 штатних одиниць фактично працює лише 1 особа, а контроль за здійснення претензійно-правової роботи покладено на заступника Голови правління Компанії Мельника Д.С., за поясненням якого рішення про проведення претензійно-позовної роботи за іншими договорами не приймалося. Тобто на недотримання Рекомендацій Міністерства юстиції України від 15 січня 1996 року № 2 «Про порядок ведення претензійної та позовної роботи на підприємстві, в установі, організації» належно претензійно-позовної роботи на підприємстві не організовано.

Під час аудиту зініційовано питання вжиття ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» можливих заходів щодо стягнення із суб'єктів господарювання сум дебіторської заборгованості, за результатами яких ТОВ «Фоліо» 12.12.2016 відшкодовано 160,0 тис. грн, ДП ДСВ «Мистецтво» 13.12.2016 – 58,3 тис. грн та ТОВ «Академія» 05.12.2016 - 3,9 тис. грн (**всього 222,2 тис. грн**) шляхом їх перерахування на рахунок Компанії.

Врешті невжиття Компанією заходів щодо стягнення дебіторської заборгованості впродовж термінів позовної давності призвело наразі до втрат фінансових ресурсів на загальну суму **432,9 тис. гривень**.

Слід зазначити, що з червня 2014 року та на час аудиту у складі іншої поточної дебіторської заборгованості обліковується заборгованість за ПАТ «Брокбізнесбанк» на суму 261,7 тис. грн як залишок не використаних коштів, що виникла у зв'язку з розпочатою процедурою ліквідації цієї банківської установи (відповідно до постанови Правління Національного банку України від 10.06.2014 № 339), де Компанія мала рахунок № 2600804900400 до червня 2014 року. Відповідно до листа ПАТ «Брокбізнесбанк» від 28.10.2014 № 7/1348-кр грошові вимоги Компанії до банку акцептовані та будуть задоволені в сьому чергу.

У разі невиконання ПАТ «Брокбізнесбанк» законних вимог Компанії остання може зазнати втрат фінансових ресурсів на зазначену суму.

2.5.3. Несвоєчасне відображення у складі доходів безнадійної кредиторської заборгованості призводить до недоотримання державним бюджетом дивідендів

Дослідженням встановлено, що станом на 30.09.2016 за бухгалтерським обліком Компанії (субрахунок 631) обліковується кредиторська заборгованість загалом у сумі **605,4 тис. грн**, термін позовної давності щодо стягнення якої відповідно до ст. 256 Цивільного кодексу України сплинув та за якою кредиторами претензії та позови до суду щодо її стягнення не подавалися.

Так, заборгованість на суму **38,1 тис. грн** виникла ще до 01.01.2012, з неї 30,0 тис. грн – перед ТОВ «РК Атекс» за договором від 23.06.2010 № 232 (Донецька обл., м. Маріуполь, вул. Волгоградська, буд.13); 2,5 тис. грн – перед СПД Долгова А.А. за договором від 02.11.2009 № 02/11; 3,6 тис. грн – перед ТОВ «Голден Телеком» за договором від 13.08.2008 № 1-3413/08 (за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань стан об'єкта припинено 08.07.2015) та 2,0 тис. грн – перед ТОВ «Книготорг» за договором від 05.05.2009 № 4/05/09.

Довідково. Відповідно до підпункту 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України сума заборгованості одного платника податків перед іншим платником податків, що не стягнута після закінчення строку позовної давності, вважається безповоротною фінансовою допомогою. Згідно з п. 5 П(С)БО 11 «Зобов'язання», якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду, відповідно до п. 15 П(С)БО 15 «Дохід», доходом визнається сума зобов'язання, яке не підлягає погашенню.

Тобто, враховуючи зазначені норми, а також зважаючи, що кредиторами претензії та позови до суду щодо стягнення зазначених заборгованостей не подавалися, ця кредиторська заборгованість підлягала списанню з обліку Компанії та відображенню у складі інших операційних доходів.

Водночас Компанією не недотримання підп. 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), п. 5 П(С)БО 11 «Зобов'язання» та п. 15 П(С)БО 15 «Дохід» при складанні фінансової звітності за 2014 рік безнадійну кредиторську заборгованість на суму 38,1 тис. грн не визнано доходом та, як наслідок, не сплачено до державного бюджету дивіденди (50%) [21] на суму **19,1 тис. гривень**.

Крім того, з 2012 року та на час аудиту у складі безнадійної заборгованості обліковувалась заборгованість Компанії перед ДП «Видавництво «Мистецтво» на суму 41,4 тис. грн (за договором від 22.12.2011 № 45 купівлі-продажу книжкової продукції), яку Компанією не було віднесено до складу доходів при складанні фінансової звітності за 2015 рік.

У період аудиту, а саме 12.12.2016, за результатами проведеної між сторонами звірки взаємних розрахунків Компанією погашено кредиторську заборгованість на суму 41,4 тис. грн шляхом перерахування коштів на рахунок ДП «Видавництво «Мистецтво».

Аналогічно із січня 2013 року та на час аудиту у складі безнадійної заборгованості обліковується заборгованість Компанії на суму **525,9 тис. грн** (за договором від 25.07.2012 № 7/25 з перевезення вантажів автомобільним транспортом)

перед ТОВ «Дайнер Консалт», яке з 31.03.2014 перебуває у стані припинення (<https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>). Відповідності до підп. 14.1.11 «а» та підп. 14.1.257 пункту 14.1 статті 14 ПКУ за цією заборгованістю сплинули терміни позовної давності, вона вважається безнадійною та має бути визнана доходом згідно з пунктом 15 П(С)БО 15 «Дохід».

Під час аудиту Компанією проведено інвентаризацію розрахунків (станом на 01.12.2016), за результатами якої безнадійну кредиторську заборгованість на загальну суму **564,0 тис. грн** визнано доходом, що підлягає відображенню у фінансовій звітності за 2016 рік та матиме наслідком збільшення прибутку Компанії та, відповідно, сплату дивідендів за результатами року згідно з нормами законодавства.

Слід зазначити, що аналогічна ситуація утворилась у корпоративного підприємства Компанії ПрАТ «Український науково-дослідний інститут спеціальних видів друку» (далі - ПрАТ «УкрНДІСВД»), де з січня-березня 2013 року та на час аудиту (станом на 30.09.2016) обліковується прострочена кредиторська заборгованість загалом на суму **1 711,9 тис. грн** перед фізичними-особами підприємцям за надані останніми послуги (*1 029,0 тис. грн перед ФОП Тележенко Р.Д. за виготовлення і розповсюдження флаєрів, 399,9 тис. грн – ФОП Сотрихін С.Ю. за організацію та проведення семінарів, 150,0 тис. грн – ФОП Пономаренко Д.Г. за інформаційно-консультаційні послуги та 132,9 тис. грн – ФОП Верениця М.О. за послуги з прибирання*).

Відповідно до даних з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (<https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>) фізичні особи-підприємці Тележенко Р.Д. та Сотрихін С.Ю. припинили свою діяльність 26.11.2015, що згідно з підп. «з» підп. 14.1.1 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України дає підстави вважати кредиторську заборгованість перед ними безнадійною.

Зважаючи на викладене, відсутність претензій з боку кредиторів на її стягнення, а також те, що терміни позовної давності за нею сплинули у січні-березні 2016 року, кредиторська заборгованість на загальну суму 1 711,9 тис. грн відповідно до підп. «а» підп. 14.1.1 пункту 14.1 статті 14 ПКУ [4] є безнадійною та згідно з підпунктом 14.1.257 пункту 14.1 статті 14 ПКУ і пункту 15 П(С)БО 15 [32] вважається безповоротною фінансовою допомогою, яка підлягає відображенню у фінансовій звітності за 2016 рік у складі доходів та матиме наслідком збільшення прибутку підприємства та, відповідно, сплату дивідендів за результатами року згідно з нормами законодавства.

2.5.4. Надання послуг зі зберігання резервного фонду навчальної літератури Міністерства освіти і науки України (підручників і посібників) без укладення відповідних договорів призводить до зайвих витрат та, відповідно, втрати Компанією доходів на загальну суму 941,8 тис. гривень

Аудитом установлено, що впродовж 2012-2015 років та I-III кварталів 2016 року ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» надавала послуги та, відповідно, отримувала доходи від зберігання резервного фонду навчальної літератури МОН (підручників і посібників) згідно з укладеними договорами з державною

науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» Міністерства освіти і науки України (далі – Інститут, який наразі є ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»).

Зокрема, у 2012 та 2013 роках діяли договори *від 03.02.2012 № 1-2012 та від 08.04.2013 № 1/20-2013*, терміном дії до кінця відповідного фінансового року, кожен на суму 450,0 тис. грн. На зберігання резервного фонду у 2014 році відповідний договір між сторонами укладено лише у вересні 2014 року (*від 25.09.2014 № 1/24-2014*) на суму 120,0 тис. грн, терміном дії з моменту підписання та до 31.12.2014. У 2015 році між сторонами договір не укладався. На 2016 рік відповідний договір укладено лише у липні 2016 року (*від 19.07.2016 № 1/42-2016*) на суму 456,0 тис. грн, терміном дії з моменту підписання та до 31.12.2016.

Водночас аудитом встановлено, що Компанія послуги зі зберігання резервного фонду навчальної літератури надавала безперервно упродовж усього досліджуваного періоду. Тобто у період із січня по серпень 2014 року, впродовж 2015 року та протягом січня-липня 2016 року зазначені послуги надавалися без укладання договорів.

Довідково. Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 208 Цивільного кодексу України правочин між юридичними особами належить вчиняти у письмовій формі. [2]

З метою вирішення питання щодо оформлення господарських відносин з Інститутом шляхом укладення договорів Компанія у 2014-2016 роках неодноразово зверталася до Міністерства освіти і науки України (*листи від 17.02.2014 № 230-01/02, від 30.05.2015 № 274, від 15.12.2014 № 329, від 27.03.2015 № 21/1, від 17.11.2015 № 69, від 30.11.2015 № 78 та від 13.01.2016 № 1*), проте відповідей не надходило та відповідних договорів укладено не було.

Отже, Компанією через відсутність договірних відносин з Інститутом за рахунок власних коштів здійснено зайвих витрат, пов'язаних з наданням послуг зі зберігання резервного фонду навчальної літератури (*оренди приміщень складу площею 1,2 тис. кв. м у ПрАТ «Поліграфкнига» та ТОВ «KETC», оплату праці працівників, які здійснювали облік, зберігання та відвантаження літератури, оплату комунальних послуг, охорону приміщень*) та, як наслідок, упущено вигод з отримання доходів (*з урахуванням рентабельності 5% та податку на додану вартість*) загалом на суму **941,8 тис. грн** (*у т. ч. за січень-серпень 2014 року – 319,7 тис. грн, за 2015 рік – 450,0 тис. грн та січень-червень 2016 року – 172,1 тис. грн*).

За даними бухгалтерського обліку Компанії, станом на 30.09.2016 дебіторська заборгованість за розрахунками з Інститутом не обліковується.

Довідково. На відповідальному зберіганні Компанії упродовж усього досліджуваного періоду перебувало близько 800 тис. од. підручників та навчальних посібників резервного фонду, а станом на 01.10.2016 їх кількість становить 808,46 тис. прим. загальною вартістю 16 282,3 тис. грн, які відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291, обліковуються на позабалансовому рахунку 02 «Активи на відповідальному зберіганні».

2.6. Відсутність контролю та ефективних управлінських рішень за діяльністю корпоративних підприємств не сприяють збереженню державного майна, розвитку матеріально-технічної бази та покращення фінансової стійкості корпоративних підприємств

2.6.1. Незаконні дії керівників підприємств та відсутність контролю з боку Акціонера щодо використання корпоративними підприємствами ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» державного майна має наслідком його втрату, зміну форми власності з державної на приватну або взагалі його псування/знищення

Відповідно до ст. 3 Закону № 185 [9] державне майно, що перебуває на балансі господарських організацій і не увійшло до їх статутних капіталів, є об'єктами управління державної власності.

Як встановлено аудитом на сьогодні, на балансах корпоративних підприємств Компанії перебуває 28 об'єктів державної власності загальною площею 13,0 тис. кв. м залишковою вартістю станом на 30.09.2016 – 4 153,0 тис. грн, за яким підприємства щоквартально подають Держкомтелерадіо відповідні звіти за ф. 1, 2 Б, який надалі щоквартально звітує Фонду державного майна України, надаючи відомості про підприємства щодо яких здійснюються корпоративні права держави. Перелік майна наведено в таблиці 4. [47]

Таблиця 4. Перелік об'єктів державної власності корпоративних підприємств (державне майно, що не увійшло до статутних капіталів) станом на 30.09.2016

№ п/п	Об'єкт	Кількість об'єктів	Вартість (тис. грн)		Загальна площа (кв. м)
			первісна	залишкова	
1	Права на виготовлення фарб	12	367,4	110,9	0,0
2	Бомбосховища	4	737,7	316,7	1 618,8
3	Захисні споруди	1	254,7	75,7	682,6
4	Гуртожитки	3	2 931,6	1 199,8	7 368,9
5	Бази відпочинку	1	146,2	30,3	656,0
6	Квартири	1	197,9	51,9	46,5
7	Житлові будинки	2	3 707,6	2 352,6	2 363,2
8	Гаражі	3	63,0	14,3	307,2
9	Сараї	1	0,9	0,9	12,0
	Всього	28	8 407,0	4 153	13 055,2

Як вбачається з таблиці 4, серед об'єктів державної власності є блок гаражів (3 гаражі на 11 боксів) загальною площею 307,2 кв. метра.

Зазначений об'єкт (відповідно до рішення Господарського суду в Полтавській області від 06.12.2007 у справі № 5/614) належить на праві власності ПрАТ «Видавництво «Полтава» та обліковується на його балансі.

Водночас аудитом встановлено [47, 49], що фактично за вказаною адресою гаражі відсутні та на їх місці побудована чотириповерхова будівля (готельні апартаменти, огорожені парканом по усьому периметру будівлі). Зокрема, між ПрАТ «Видавництво «Полтава» і ТОВ «Стратег-К» був укладений договір від 29.09.2008 № 29/09/08-01 купівлі-продажу гаражних приміщень за ціною 612,6 тис. грн. Слід зазначити, що з боку ПрАТ «Видавництво «Полтава» вказаний договір підписано одноосібно колишнім заступником голови правління

Андрієвським В.В., тоді як відповідно до рішення наглядової ради від 07.08.2008, тобто на час підписання договору, Андрієвського В.В. було відсторонено від виконання обов'язків за цією посадою, а з 18.09.2008 за рішенням загальних зборів акціонерів його відкликано зі складу правління.

За рішенням Третейського суду при Асоціації підприємств альтернативної енергетики «Альтернатива» від 15.10.2008 право власності на гаражі визнано за ТОВ «Стратег». За результатами звернень ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» у листопаді 2008 року до правоохоронних органів, БКОЗ УСБУ в Полтавській області порушено кримінальну справу (від 30.01.2009 № 358) за фактом розтрата посадовими особами підприємства майна ПрАТ «Видавництво «Полтава» та накладено арешт на зазначене майно, а рішенням Октябрського районного суду Полтавської області від 01.06.2009 – рішення Третейського суду визнано недійсним. Водночас за рішенням Київського міжобласного апеляційного господарського суду від 06.07.2009 по справі 3/263-08 (за позовом ПрАТ «Видавництво «Полтава» та Компанії щодо визнання недійсним договору-купівлі гаражів та повернення їх у власність підприємства) у задоволенні позову відмовлено.

Звернення до Вищого господарського суду з приводу прийняття остаточного рішення щодо повернення у власність підприємства державного майна Компанією не приймалося через з фізичну відсутність гаражів унаслідок їх пожежі (відповідно наданих об'єктом контролю пояснень та матеріалів службового розслідування ПрАТ «Видавництво «Полтава» причин та наслідків пожежі від 18.12.2008).

У звітності про державне майно станом на 01.07.2016 (форма № 26 (к), за якою ПрАТ «Видавництво «Полтава» звітує Держкомтелерадіо, як органу управління об'єктами державної власності, зазначено, що гаражні бокси зруйновані у 2008 році, а на земельній ділянці, на якій вони розміщувалися зводиться багатоповерховий будинок. Інформацією щодо права власності на земельну ділянку, на якій були розташовані гаражні бокси, її цільового призначення, а також підстав для відчуження об'єкта державної власності, Держкомтелерадіо не володіє. [47]

Листом від 17.09.2009 № 01-06/433 Полтавська міська рада повідомила ПрАТ «Видавництво «Полтава», що нею 28.10.2008 прийнято рішення про погодження розташування готельних апартаментів з підземним паркінгом на земельній ділянці по вул. Жовтневій на міських землях житлово-громадського призначення, у тому числі за рахунок знесення гаражів і господарських будівель та надання дозволу на виготовлення проекту відведення земельної ділянки ТОВ «Компанія Сенатор». З метою впорядкування адресного плану міста зазначеній земельній ділянці присвоєно нову адресу: Жовтнева, 35 б.

Відповідно до пункту 5 Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2007 року № 1314 [16], списання майна здійснюється суб'єктом господарювання, на балансі якого воно перебуває, *на підставі прийнятого суб'єктом управління рішення про надання згоди на його списання.*

Зважаючи на наведене, наслідком відсутності контролю за збереженням державного майна стала його втрата ПрАТ «Видавництво «Полтава» (гаражів площею 307,2 кв.м) первісною вартістю 63 тис. грн, залишковою – 14,3 тис. гривень.

Приватизація державного майна без рішення уповноваженого органу управління державним майном

На балансі ПрАТ «Чернівецька обласна друкарня» обліковується державне майно, зокрема, гуртожиток площею 1535 кв.м за адресою: м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 19-в, залишковою вартістю 154,2 тис. грн та квартира площею 46,5 кв. м, яка розташована за адресою: м. Чернівці, вул. Б. Хмельницького, 23/2, залишковою вартістю 51,9 тис. грн, за якими підприємство щоквартально звітує Держкомтелерадіо (ф.1 та 2Б).

Поряд з тим фактично зазначений гуртожиток з 2008 року є приватною власністю ПрАТ «Чернівецька обласна друкарня» [52] (відповідно до Витягу про реєстрацію прав власності на нерухоме майно від 07.07.2008 №19431962 згідно з рішенням Господарського суду Чернівецької області від 26.05.2008 б/н у справі 6/116, часткою 1/1), а квартира з 1998 року на праві спільної сумісної власності належить гр. Палієнко В.Л. та членам його сім'ї (згідно зі свідоцтвом про право власності на житло від 27.10.98 № 276, виданим Чернівецькою обласною друкарнею).

Під час аудиту, а саме Рішенням 18-ї сесії Чернівецької міської ради VII скликання (від 01.12.2016 № 486) на звернення Держкомтелерадіо від 27.09.2016, надано згоду на прийняття у комунальну власність територіальної громади міста Чернівці гуртожитку по вул. О. Кобилянської, 19-в.

Так само ПрАТ «Укрполіграфпостач» [48] на підставі передавального акту від 08.07.2013 під час злиття отримав від ПрАТ «ТВПК «Збруч» об'єкти державного житлового фонду: житловий будинок (38,8 кв.м.) (м. Тернопіль, вул. Лисенка, 21) балансовою вартістю 9,4 тис. грн. Водночас житловий будинок (гуртожиток) приватизований його мешканцями, право власності яких визнано на підставі рішень Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області (від 24.03.2014 справа № 607/1046/14-ц та від 19.05.2014, справа № 607/23893/13-ц).

Отже, на сьогодні державою втрачено приміщень площею 307,2 кв. м залишковою вартістю 14,3 тис. грн та практично з-під її управління шляхом приватизації виведено 1620,3 кв. м залишковою вартістю 215,5 тис. грн, водночас за яким і на тепер підприємства звітують як за державним майном.

2.6.2. Утримання корпоративними підприємствами об'єктів державного житлового фонду, у тому числі і приватизованих, є додатковим навантаженням на підприємства та відволіканням його обігових коштів у тривалу дебіторську заборгованість, що негативно впливає на фінансовий стан цих підприємств

На балансі ПрАТ «Видавництво «Поділля» перебуває державне майно, а саме житловий будинок (гуртожиток) (м. Хмельницький, проспект Миру 51/2) площею 2324,4 кв. м. залишковою вартістю 2352,6 тис. грн, за яким

підприємство звітується Держкомтелерадіо як органу управління державним майном. Поряд з тим аудитом встановлено, що усі квартири у зазначеному будинку відповідно до Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» від 19 червня 1992 року № 2482-ХІІ [12] приватизовані його мешканцями ще у 1997 році, що підтверджено під час проведення зустрічної звірки [52]. Як приклад, надано наказ від 27.02.97 № 21-а про приватизацію квартир малосімейного будинку та Свідоцтво від 27.02.97 про право власності мешканців на житло, видані державним видавництвом «Поділля» (натепер - ПрАТ «Видавництво «Поділля»).

Поряд з тим підприємством упродовж досліджуваного періоду здійснено непродуктивні витрати на загальну суму **314,1 тис. грн**, пов'язані з утриманням цього будинку (утримання ліфтів, придбання матеріалів, проведення поточних ремонтів, вивезення сміття тощо), які мешканцям на відшкодування не виставляються.

Аналогічно, на балансі ПрАТ «Поліграфкнига» [48] перебуває житлова будівля (гуртожиток) на 81 квартиру загальною площею 7 904 кв. м (м. Київ, вул. Світлицького, 26) залишковою вартістю 798,5 тис. грн (не приватизоване). Ордери на проживання видані громадянам Київською міською державною адміністрацією ще у 2006-2007 роках.

Водночас на час аудиту через несвоєчасне відшкодування мешканцями гуртожитку вартості фактично спожитих ними комунальних послуг підприємство у довгострокову дебіторську заборгованість відволікає власні обігові кошти, стягнення яких здебільшого відбувається у судовому порядку. На час аудиту обліковується заборгованість за мешканцями гуртожитку загалом на суму 317,0 тис. грн, з якої 113,0 тис. грн - ще з 2012 року, 45,0 тис. грн - з 2013 року тощо. Зазначене негативно впливає на фінансовий стан підприємства, яке впродовж усього періоду є збитковим.

2.6.3. Бездіяльність керівників підприємств та відсутність з боку Акціонера ефективних управлінських рішень і належних заходів щодо збереження об'єктів державної власності призвело до занепаду державного майна та фактично його втрати

Аудитом встановлено, що на сьогодні понад 10 % державного майна (загальною площею 1338,6 кв. м залишковою вартістю 106 тис грн) не експлуатуються підприємствами та перебувають у стані, непридатному для його використання за цільовим призначенням.

Так, на балансі ПрАТ «Видавництво «Харків» [49] перебуває база відпочинку «Поліграфіст» загальною площею 656 кв. м. (Малинівське лісництво квартал № 18), яка включає житловий цегляний одноповерховий будинок, 8 будинків із втулок, павільйон, автомобільну стоянку, які є непридатними для використання та фактично перебувають у стані руйнації. На сьогодні залишилися придатними для використання 2 дерев'яні фінські будиночки та будинок сторожової охорони, які відключені від тепло- та водопостачання.

Відповідно до інформації Держкомтелерадіо [47] база відпочинку

починаючи з 2000 року не використовується, перебуває на консервації, потребує капітального ремонту та входить до переліку об'єктів нерухомого майна, що пропонується для передачі в оренду.

З огляду на зазначене, 16 років поспіль Акціонером не прийнято рішень щодо ефективного використання зазначеного державного майна рекреаційно-оздоровчого призначення, що призвело фактично до його втрати.

Так само в аварійному стані на балансі ПрАТ «Видавництво «Вільна Україна» [52] перебуває «споруда цивільної оборони» площею 682,6 кв. м (м. Львів, вул. Володимира Великого, 2), яка займає частину підвального приміщення будівлі підприємства. Аварійний стан приміщення зафіксовано Актом технічної інвентаризації, складеним 24.07.2015 комісією підприємства за участю фахівців Державної служби надзвичайних ситуацій України у Львівській області на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 № 1473-р «Про підготовку та проведення у 2009-2015 роках технічної інвентаризації захисних споруд цивільної оборони (цивільного захисту)» [23].

Інформацію щодо аварійного стану державного майна підприємство щоквартально (ф. № 2б(к)) надає Держкомтелерадіо. Водночас будь-яких рішень щодо збереження та ефективного використання державного майна не прийнято.

Зазначені факти свідчать про незабезпечення Держкомтелерадіо належних заходів зі збереження об'єктів державної власності, невиконання повноважень, покладених на нього як на орган управління об'єктами державної власності та недотримання вимог ст. 3 Закону № 185 [9].

2.7. Незабезпеченість чистими активами величини статутних капіталів корпоративних підприємств може призвести до зменшення їх розмірів, а відтак знецінення акцій цих підприємств

Як зазначалося, статутний капітал Компанії становить 294 193,4 тис. грн. Водночас міжрегіональними територіальними органами Держаудитслужби під час аудиту проведено збір інформації [48-52] на корпоративних підприємствах Компанії, якими встановлено, що фактично розмір статутного капіталу наразі забезпечено чистими активами підприємств загалом лише на суму **13337,2 тис. грн (45,4%), тобто менше половини.**

Слід зазначити, що рівень забезпеченості розміру статутного капіталу Компанії чистими активами підприємств має тенденцію до зменшення, з 152 348,9 тис. грн (51 %) у 2012 році до 133 637,2 тис. грн (45,4 %) – станом на 30.09.2016.

Наприклад, статутний капітал ПрАТ «Сумська обласна друкарня» на час аудиту становить 4 896, тис. грн, розмір чистих активів – 223,8 тис. грн, що забезпечує величину статутного капіталу лише на 4,6 %; статутний капітал ПрАТ «Видавництво «Зоря» - 24 909,3 тис. грн, розмір чистих активів – 2 742,0 тис. грн (або 11 %); ПрАТ «Видавництво «Харків» – 15 477,7 тис. грн та 1 054,0 тис. грн відповідно (або 6,8 %); ПрАТ «Чернівецька обласна друкарня» – 7 924,1 тис. грн та – 1 729,0 тис. грн відповідно (або 21,8 %).

Подібно ПрАТ «Поліграфкнига» вартість чистих активів забезпечує розмір статутного капіталу лише на 51%, ПрАТ «Кіровоградське видавництво» – 53 %, ПрАТ «Видавництво «Вільна Україна» - на 54 %, ПрАТ «Видавництво «Закарпаття» - на 66 % тощо.

У підприємств ПрАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас», ПрАТ «Харківська книжкова фабрика ім. М.В. Фрунзе» та ПрАТ «Видавництво «Полтава» показник вартості чистих активів взагалі має від'ємне значення, що сталося внаслідок перевищення обсягів заборгованостей над розмірами активів. Поряд з тим ці підприємства мають на своїх балансах значні площі приміщень (36,1 тис. кв. м, 12,3 тис. кв. м, 9,0 тис. кв. м, 6,8 тис. кв. м, 1 тис. кв. м відповідно), переоцінки яких вони не здійснювали.

Крім того, такі підприємства, як ПрАТ «Видавництво «Лугань» та ВАТ «Донбаскнига» зі статутним капіталом загальним обсягом понад 30 млн грн, які розташовані на тимчасово окупованій території, взагалі не мають будь-яких активів та не здійснюють діяльності, що свідчить про знецінення акцій цих підприємств до нуля.

Слід зазначити, що безперервна діяльність акціонерних товариств залежить від вартості чистих активів. *Відповідно до п. 3 статті 155 Цивільного кодексу України [2], якщо після закінчення другого та кожного наступного фінансового року вартість чистих активів акціонерного товариства виявиться меншою від статутного капіталу, товариство зобов'язане оголосити про його зменшення та зареєструвати відповідні зміни до статуту у встановленому порядку. Якщо вартість чистих активів товариства стає меншою від мінімального розміру статутного капіталу, встановленого законом, воно підлягає ліквідації.*

Як випливає з матеріалів звірок, основними причинами, за яких відбулося зменшення чистих активів підприємств, є значні суми нарахованого зносу на нерухоме майно та основні засоби, яке у низки підприємств становить 60-85 %, списання непридатного до використання обладнання, а також значні обсяги кредиторської заборгованості підприємств.

Приміром, ПрАТ «Харківська книжкова фабрика ім. М.В.Фрунзе» упродовж 2012-2016 років списано основних засобів, у тому числі обладнання

виробничого та невиробничого призначення, інструментів, приладдя тощо загалом на суму 5 619,4 тис. грн, ПрАТ «Чернівецька обласна друкарня» - на суму 2 339,7 тис. грн, ПрАТ «Видавництво «Поділья» - на 1 315,0 тис. грн, подібно інші.

Водночас незабезпеченість чистими активами величини статутних капіталів підприємств може призвести до зменшення розмірів їх статутних капіталів та знецінення акцій цих підприємств.

Переоцінку рухомого та нерухомого майна з часу корпоратизації та дотепер підприємства жодного разу не здійснювали, що унеможливлює реально оцінити/підтвердити на сьогодні вартість акцій підприємств та, відповідно, держави.

Загалом на сьогодні підприємства мають на своїх балансах приміщення, що увійшли до їх статутних капіталів під час корпоратизації, загальною площею 312,3 тис. кв. м, з яких лише 52,6 тис. кв. м (17%) використовуються ними безпосередньо, 187,3 тис. кв. м (60%) - надаються в оренду та 72,4 тис. кв. м (23%) - не використовуються будь-як.

Як впливає з матеріалів звірок, основними причинами невикористання підприємствами належних їм приміщень є непридатний до використання стан, а у низки випадків - аварійний, відновлення яких потребує значних капіталовкладень, відсутність теплопостачання тощо.

Приміром, близько 10 років не використовуються приміщення ПрАТ «ПНВЦ «Поліном», загальна площа яких сягає 0,7 тис. кв. м, ПрАТ «Чернівецька обласна друкарня» із наявних 12,3 тис. кв. м не використовує під будь-яку діяльність 7,6 тис. кв. м (або 62 %), подібно ПрАТ Видавництво «Зоря» із наявних 36,1 тис. кв. м не використовує 15,7 тис. кв. м (або 43 %), ПрАТ «Сумська обласна друкарня» з 9,9 тис. кв. м не використовує 5,8 кв. м (або 59 %) тощо.

2.7.1. Наявність значних площ земельних ділянок, що перебувають у користуванні та оренді підприємств, призводить до вагомих фінансових навантажень, у тому числі й непродуктивних витрат

Аудитом встановлено, що ПрАТ «Чернівецька друкарня» [52] використовує земельні ділянки для обслуговування його будівель у м. Чернівці по вул. Головна, 200 площею 1,4 га, що були надані підприємству в оренду

рішенням 10-ї сесії Чернівецької міської ради у 2003 році на строк до 2008 року.

Через користування підприємством зазначеною земельною ділянкою без правовстановлюючих документів, рішенням виконавчого комітету Чернівецької міської ради від 28.10.2014 № 547/18 затверджено акт з визначення збитків, заподіяних територіальній громаді м. Чернівці, та недоотримання міським бюджетом орендної плати на суму 997,7 тис. гривень.

Рішенням Чернівецької міської ради VI скликання від 25.12.2014 № 1467 підприємству надано дозвіл на складання проектів відведення земельних ділянок для укладення договору оренди цієї земельної ділянки терміном на 5 років, яке підприємством не виконано та наразі на розгляді Вищого адміністративного суду України винесене у 2015 році судовими органами рішення на користь Чернівецької міської ради щодо відшкодування підприємством заподіяних збитків.

На час аудиту (станом на 30.09.2016) ПрАТ «Чернівецька друкарня» має заборгованість за платежами до бюджету на суму 762,0 тис. грн, з яких 489,8 тис. грн – заборгованість з орендної плати за землю. Водночас підприємство, яке має приміщень загальною площею 12,3 тис. кв. м їх третину (від 3,3 тис. кв. м у 2013 році до 4,4 тис. кв. м. у 2016 році) надає в оренду, проте не виставляє орендарям (з 2013 року) до відшкодування здійснених витрат з орендної плати за землю в частині орендованих приміщень та, як наслідок, втрачає відповідні доходи.

Аналогічно ПрАТ «Видавництво «Київська правда» за результатами фінансово-господарської діяльності у 2013, 2015 роках та 9 місяців 2016 року є збитковим, збитки якого загалом є – 1 486,0 тис. грн. Утім, підприємство має понад 21,2 тис. кв. м корисної площі, 80-90% з яких щорічно надає в оренду та орендна плата є єдиним джерелом його доходів. [42]

Відповідно до підп. 269.1.2 пункту 269.1 ст. 269 ПКУ ПрАТ «Видавництво «Київська правда» є платником земельного податку за ставкою, встановленою у відсотках від нормативної грошової оцінки земельних ділянок. У 2013-2015 роках та за 9 місяців поточного року підприємством сплачено земельного податку загалом на суму 2 542,0 тис. гривень.

Згідно зі статтями 796, 797 Цивільного кодексу України, одночасно з правом найму будівлі або іншої капітальної споруди (їх окремої частини) наймачеві надається право користування земельною ділянкою на якій вони розташовані та земельною ділянкою, яка прилягає до будівлі (споруди) у розмірі, необхідному для досягнення мети найму. Плата за користування, яка справляється з наймача будівлі (споруди, окремої частини), складається з плати за користування нею і плати за користування земельною ділянкою.

На недотримання зазначених норм ПрАТ «Київська правда» при визначенні розміру плати за договорами найму будівель та споруд (їх частин) не передбачав (як частини вартості послуг з оренди) та не справляв з орендарів плати за користування ними земельними ділянками в частині орендованих

приміщень, у зв'язку з чим не компенсував здійснені ним витрати на сплату земельного податку за 2013-2015 роки та 9 місяців 2016 року загалом (розрахунково) на суму 1 984,6 млн гривень.

Довідково. Відповідно до підпункту 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 ПКУ плата за землю це обов'язків платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Так само ПрАТ «Кіровоградське видавництво» та ПрАТ «Видавництво «Поділля», які є збитковими та оренда є їх єдиним джерелом доходів, в укладених договорах оренди на нежитлові приміщення (відшкодування комунальних послуг та експлуатаційних витрат або окремих договорах) не передбачено відшкодування витрат земельного податку в частині наданих в оренду приміщень що, як наслідок, призвело до втрат підприємств за період з 01.01.2012 по 30.09.2016 на суму 237,1 тис. грн та 19,9 тис. грн відповідно, які орендарями не відшкодовані.

Водночас відповідно до п. 3.1 статутів підприємств вони створені з метою здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку в інтересах акціонера, а також отримання акціонером дивідендів та керівники несуть відповідальність за збитковість підприємств. При цьому через невідшкодування орендарями плати за землю втрати підприємств склали загалом **3 239,3 тис. грн**, що негативно вплинуло на їх фінансовий результат та можливе отримання акціонером дивідендів.

2.7.2. Надання приміщень в оренду за заниженими орендними ставками має наслідком упуущення вигод корпоративними підприємствами загалом на суму 18 508,4 тис. грн (розрахунково), що не сприяє покращанню їх фінансового стану

Аудитом встановлено, що ПрАТ «Видавництво «Прапор» за договором оренди від 26.06.2012 № 4 передано ТОВ «Компанія «Лотос» у строкове платне користування нежитлову будівлю загальною площею 966,1 кв. м (м. Харків, вул. Чубаря, буд. 11) на термін з 26.06.2012 по 25.06.2032 (тобто 20 років) за базовою орендною ставкою 20 грн (з ПДВ) за 1 кв. м для розміщення офісів. Дозвіл на укладання зазначеного договору та погодження орендної ставки надано наглядовою радою (протокол засідання від 25.06.2012 № 3).

При цьому слід зазначити, що відповідно до інформації, наданої Агентством з нерухомості ТОВ ІКК «Проконсул», яке діє з 2000 року та предметом діяльності якого є надання в оренду комерційної нерухомості в м. Харкові (лист від 23.11.2016 № 2088) на запит Північно-східного офісу Держаудитслужби, орендна ставка за місяць за оренду нежитлових приміщень у районі розташування зазначеної будівлі за 1 кв. м (з ПДВ) становила: у 2012 році – від 50 до 90 грн, у 2013 та 2014 роках – 55-100 грн, у 2015 році – 60-110 грн, за три квартали 2016 року – 70-120 грн відповідно.

Тобто встановлена орендна ставка за договором була значно заниженою. Підтвердженням зазначеному є й те, що ТОВ «Компанія «Лотос» за договором оренди від 01.04.2015 передало вказані приміщення в суборенду

ПАТ «Харківміськгаз» (відповідно до наданої на запит Північно-східного офісу Держаудитслужби інформації ПАТ «Харківміськгаз» від 06.12.2016 № Км24-ЛВ-2325-1216) за базовою орендною платою за 1 кв. м - 53,50 грн (у т. ч. ПДВ), тобто у 2,7 раза дорожче.

Отже, внаслідок неефективних управлінських рішень керівництва ПрАТ «Видавництво «Прапор» та наглядової ради підприємства (головою якої та заступником голови були працівники ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» Старчевич Т.Л. та Саєнко О.М.) та надання в оренду приміщень за заниженою ставкою орендної плати (порівняно зі встановленою договором суборенди та у період його дії) підприємством упущено вигод на суму **582,6 тис. грн** (966,1 кв. м x 33,5 грн x 18 міс. (а саме: з 01.04.2015 по 30.09.2016), та в решту періоду порівняно до діючих цін у районі розташування зазначених приміщень (розрахунково, навіть за найнижчими ставками) - **на суму 1 275,3 тис. грн** (у т.ч. за 2012 рік - 966,1 кв. м x 12 міс. x 30 грн) за 2013-2014 роки - 966,1 кв. м x 24 міс. x 35 грн), січень - березень 2015 року - 966,1 кв. м x 3 міс. x 49 грн).

Відповідно до інформації, наданої першим заступником голови правління Компанії Саєнко О.М., ПрАТ «Видавництво «Прапор» зазначених приміщень не використовувало у виробничому процесі через непридатний для використання стан та брак грошових коштів для проведення ремонту і оплати комунальних послуг. Зважаючи, що орендна плата може компенсувати витрати підприємства на амортизаційні відрахування, податок на землю та інші обов'язкові платежі та водночас відсутність пропозицій інших потенційних орендарів, довгостроковий договір оренди укладено з ТОВ «Компанія «Лотос» за умови, що розмір орендної плати буде становити 19 322,0 грн (з ПДВ) та орендар за свій рахунок поліпшуватиме стан виробничих приміщень. Завдяки зазначеному припинено руйнацію майна, орендарем здійснено ремонт виробничих приміщень на суму близько 0,5 млн грн та орендна плата компенсує поточні витрати підприємства.

Аналогічно ПрАТ «Харківська книжкова фабрика ім. М.В. Фрунзе» за договором від 28.02.2014 № 02/14 передано в оренду ТОВ «Побутелектротехніка» на термін з 01.03.2014 по 31.01.2017 усі його нежилі приміщення загальною площею 6,7 тис. кв. м для використання у господарській діяльності за ставкою орендної плати 4,20 грн (з ПДВ) за 1 кв. м, розмір якої погоджено наглядовою радою підприємства, головою якої, заступником голови та секретарем є заступники голови Компанії Мельник Д.С., Денисюк Н.М. та Саєнко О.М. (протокол від 14.02.2014 № 9). Водночас, відповідно до інформації, наданої ТОВ ІКК «Проконсул» (лист від 23.11.2016 № 2088) на запит Північно-східного офісу Держаудитслужби, найнижча орендна ставка нежилых приміщень у районі розташування цих будівель у відповідному періоді становила 10 грн за 1 кв. м (з ПДВ). Тобто підприємством упущено вигод (розрахунково) за період з 01.03.2014 по 30.09.2016 загалом на суму **1 215,5 тис. грн** (у т.ч. 6760,8 кв. м x 5,8 x 31 міс).

Відповідно до інформації, наданої першим заступником голови правління Компанії Саєнко О.М., ПрАТ «Видавництво «Харківська книжкова фабрика ім. Фрунзе» не використовує у власній діяльності зазначених приміщень через незадовільний їх стан (протікання даху, руйнація стін), водночас підтримання технічного стану будівель та їх обслуговування є обтяжливим для підприємства. За

відсутності інших потенційних орендарів підприємством укладено довгостроковий договір оренди цих приміщень з ТОВ «Побутелектротехніка», за умови, що орендна плата буде становити 28,3 тис. грн (з ПДВ) та орендар за свій рахунок буде проводити необхідні дії з поліпшення стану виробничих приміщень.

Так само ПрАТ «Видавництво «Харків» у 2012-2015 роках та 9 місяців 2016 року за дозволами наглядової ради було надано в оренду приміщення суб'єктам господарювання за 66 договорами загальною площею 20,0 тис. кв. м (87% з якої надано ТОВ «Компанія «Лотос», ТОВ «Побутелектротехніка» та ТОВ «Мисливець ЛТД») за середньою ставкою орендної плати за виробничі приміщення 2,25 грн (з ПДВ).

За інформацією ТОВ ІКК «Проконсул», діапазон орендних ставок нежитлових приміщень у районі розташування будівель становив у 2012-2013 роках – 15-30 грн, у 2014-2015 роках – 15-35 грн, за три квартали 2016 року – 20-40 грн), що з 7 до 17 разів більше. Тобто цим підприємством упущено вигод щонайменше на **15 435,0 тис. грн** (у т.ч. за 2012-2015 роки 20,0 тис. кв. м x 12,75 грн x 48 міс., за 9 міс. 2016 року – 20,0 тис. кв. м x 17,75 грн x 9 міс).

Відповідно до інформації, наданої першим заступником голови правління Компанії Саєнко О.М., обсяги виробництва поліграфічної продукції ПрАТ «Видавництво «Харків» за останні роки щорічно зменшувалися, зношувалося обладнання та скорочувалася чисельність працівників та, як наслідок, звільнялися виробничі приміщення на підтримання яких опалення та електрозабезпечення у підприємства не вистачало коштів, що призвело до руйнації покрівлі. З настанням холодів неможливим стало використання цих приміщень і орендарями, які відмовлялись від укладених раніше договорів.

ТОВ «Побутелектротехніка» орендує приміщення підприємства для надання поліграфічних послуг, водночас зважаючи на швидке псування приміщень, яке може призвести до погіршення якості цих послуг, воно використовує власні кошти на поліпшення якості орендованих приміщень.

За період оренди ТОВ «Побутелектротехніка» на зазначену метру використало близько 8 млн грн, які залишаються власністю корпоративного підприємства як невід'ємне поліпшення, що є економічно вигідно. (Інформації Саєнко О.М. у додатку 5).

Слід наголосити, що зазначені підприємства впродовж усього періоду є збитковими та єдиним джерелом доходів ПрАТ «Видавництво «Прапор» та ПрАТ «Харківська книжкова фабрика ім. М.В. Фрунзе» є оренда, аналогічно як і більшість доходів ПрАТ «Видавництво «Харків». Надання в оренду приміщень за заниженими ставками мало негативний вплив на фінансовий стан підприємств та, відповідно, розмір дивідендів.

Варто зауважити, що всі перелічені корпоративні підприємства передали в оренду приміщення товариствам (ТОВ «Компанія «Лотос», ТОВ «Побутелектротехніка» та ТОВ «Мисливець ЛТД»), засновником та кінцевим бенефіціарним власником (контролером) яких є громадянин Ізраїлю Шифрін Михайло.

2.7.3. Незаконні управлінські рішення призвели до незаконного відчуження майна підприємства щодо якого встановлено заборону на приватизацію

Аудиторським дослідженням встановлено, що ПрАТ «Кіровоградське видавництво» у 2012 році списано з балансу 348,2 кв.м площі будівлі друкарського корпусу літ. ГГ1кркр 1 (або 91,6 % її загальної площі), що увійшла до його статутного фонду під час корпоратизації, вартістю 183,6 тис. грн, розташованої за адресою: м. Кропивницький, вул. Глінки, 2.

Відчуження майна здійснено ПрАТ «Кіровоградське видавництво» за рішенням Господарського суду Кіровоградської області від 17.08.2009, відповідно до якого орендаря ТОВ «Кузня смаку» визнано співвласником згаданого приміщення, оскільки за умовами укладеного між сторонами договору оренди від 16.11.2007 поліпшення орендованого приміщення товариством проведено з дозволу керівника підприємства Дідика К.Д. (лист від 15.04.2008 № 182), результатом якого стало нове приміщення зі зміною цільового призначення - на заклад швидкого харчування. Поліпшення орендованого майна проведено орендарем за власний рахунок, кошторис витрат (всього на суму 1501,7 тис. грн) на проведення ремонтно-будівельних робіт погоджений Дідиком К.Д. Зазначений договір оренди укладений за дозволом наглядової ради підприємства (протоколи від 17.09.2007, від 25.10.2007) у складі голови наглядової ради Висоцького В.О., заступника голови Мельника О.В. та голови секретаріату Гісматуліна В.В. (колишні заступники голови правління Компанії).

Варто зауважити, що ПрАТ «Кіровоградське видавництво» включено до *Переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані*, що є додатком 2 до Закону № 847, тобто його нерухоме майно не може бути відчужено.

Отже, незаконні рішення наглядової ради ПрАТ «Кіровоградське видавництво» та керівника підприємства Дідика К.Д., а також відсутність контролю з боку Компанії призвели до незаконного відчуження частини нерухомого майна, що увійшло до статутного капіталу підприємства, загалом на суму 183,6 тис. грн та, відповідно, має наслідком не підтвердження його величини на зазначену суму. Документів щодо вжиття Компанією заходів у частині повернення майна у власність підприємства до аудиту не надано.

2.7.4. Неефективні рішення керівників підприємств та керівництва ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» щодо доцільності придбання поліграфічного обладнання та подальшого його використання, не сприяє покращенню фінансової стійкості та розвитку підприємств галузі та має наслідком упущену вигоду на суму понад 200 тис. гривень

Аудитом встановлено, що за рішеннями правління Компанії та на підставі її наказів упродовж 2011-2014 років реорганізовано 8 її підприємств шляхом приєднання 7 з них до ПрАТ «Укрполіграфпостач», а саме: ПрАТ «Укркнига», ПрАТ «Харківкнига» та ПрАТ «Одесакнига» (протокол від 23.03.2011 № 2 та накази

від 12.05.2011 № 18-од, № 19, № 20); ПрАТ «Тернопільський видавничо-поліграфічний комбінат «Збруч», ПрАТ «Харківська друкарня № 2», ПрАТ «Галицька книга» та ПрАТ «Львівполіграфпостач» (протоколи від 26.12.2013 № 204, 205 і 03.04.2014 № 10 та накази від 22.04.2013 № 146-а, від 26.12.2013 № 205А-207А).

Довідково. Реорганізація ПрАТ «Укрполіграфпостач» проводилася з урахуванням розпорядження № 82 [24] та відповідно до наказу Компанії від 02.03.2011 № 5-од.

Слід зазначити, що внаслідок конвертації акцій припинених підприємств статутний капітал ПрАТ «Укрполіграфпостач» з 4 629,4 тис. грн збільшився до 23 148,8 тис. грн, що відповідає величині статутного капіталу, визначеній у Статуті (остання редакція). Поряд з тим дотепер до Статуту підприємства змін в частині правонаступництва *ПрАТ «Харківська друкарня № 2», ПрАТ Галицька книга» та ПрАТ «Львівполіграфпостач»* не внесено через відсутність відомостей у ЄДРПОУ про припинення їх діяльності.

У результаті злиття ПрАТ «Укрполіграфпостач» отримав від 7-ми підприємств активів загалом на суму 10 482,0 тис. грн, що забезпечувало величину їх статутного капіталу лише на 50%.

Аудитом встановлено, що у складі переданих активів було переважно поліграфічне обладнання та офсетний папір, що придбані низкою припинених підприємств за кошти від реалізації свого нерухомого майна, рішення щодо продажу якого приймалися Акціонерами МОН та Держкомтелерадіо ще у 2007-2010 роках (стосовно ПрАТ «Укркнига», ПрАТ «Харківкнига», ПрАТ «Одесакнига», ПрАТ «Тернопільський видавничо-поліграфічний комбінат «Збруч», ПрАТ «Харківська друкарня № 2») та Компанією у 2013 році (щодо ПрАТ «Галицька книга», ПрАТ «Львівполіграфпостач»).

Довідково. Дія Закону № 847 щодо заборони на приватизацію не поширювалася на зазначені підприємства. [8]

Так, ПрАТ «Тернопільський видавничо-поліграфічний комбінат «ЗБРУЧ» (далі – ПрАТ «ТВПК «Збруч») від продажу нежитлових будівель загальною площею 13,8 тис. кв. м (м. Тернопіль, вул. Живова, буд. 11) отримав 03.09.2012 та 04.09.2012 коштів загалом на суму 4 186,8 тис. грн, за які за погодженням наглядової ради підприємства (у складі голови *Денисюк Н.М.*, її заступника – *Маковій В.Г.* та секретаря – *Сасенко О.М.* від 23.08.2012) придбав поліграфічне обладнання 19.09.2012 загальною вартістю 3 480,0 тис. грн (або 2 900,0 тис. грн без ПДВ), а саме: машину для офсетного друку ПОГ-2-84-552 вартістю 1 210,0 тис. грн, офсетну ротативну машину Ультрасет-72 - 980,0 тис. грн, рулонну офсетну машину Ronald - 852,2 тис. грн та СТП комплект - 185,0 тис. гривень.

Майже одразу підприємство це обладнання у повному обсязі передало у строкове платне користування ТОВ ФІРМА «АНТОЛОГІЯ» відповідно до укладеного з ним договору оренди від 01.11.2012 № 01-11/12 з місячною орендною платою 16,3 тис. грн. У період з листопада 2012 року по липень 2013 року від оренди отримано коштів загалом на суму 114,1 тис. гривень.

Надалі договір з ТОВ ФІРМА «АНТОЛОГІЯ» (від 01.10.2013 № 115/1) щодо передачі зазначеного обладнання в оренду за аналогічними умовами був укладений ПрАТ «Укрполіграфпостач», який став його власником з липня 2013 року внаслідок приєднання до нього ПрАТ «ТВПК «Збруч».

Від надання поліграфічного обладнання (4 од.) в оренду ПрАТ «Укрполіграфпостач» отримав 163,0 тис. грн орендної плати від ТОВ «ФІРМА «АНТОЛОГІЯ», яке на підставі акта приймання-передачі від 31.12.2014 № 4 повернуло обладнання підприємству.

Тобто поліграфічне обладнання загальною вартістю 3 480,0 тис. грн, придбане ПрАТ «ТВПК «Збруч» (*основним видом діяльності якого до злиття підприємств була видавничо-поліграфічна діяльність*) з часу придбання та по грудень 2014 року було надано у використання на правах оренди сторонньому суб'єкту господарювання, від чого отримано ПрАТ «ТВПК «Збруч» та ПрАТ «Укрполіграфпостач» доходу загалом на суму 277,1 тис. грн (*або 9,5 % від загальної його вартості*).

Надалі зазначене обладнання ПрАТ «Укрполіграфпостач» передав на відповідальне зберігання ПрАТ «Видавництво «Київська правда» відповідно до договору від 02.02.2015 № 02-02-12-01, водночас наприкінці 2015 року продав ротаційну машину Ультрасет-72 за ціною 915,0 тис. грн (*первісна вартість - 816,7 тис. грн*), за рахунок яких придбав офсетний папір для подальшої реалізації. Тобто у ПрАТ «Видавництво «Київська правда» з лютого 2015 року і дотепер (або майже два роки) на відповідальному зберіганні перебуває обладнання ПрАТ «Укрполіграфпостач» у кількості 3 од. вартістю 1 872,7 тис. грн (*рулонна офсетна машина Ronald, СТІ комплект та машина для офсетного друку ПОГ-2-84-552*).^[48]

З огляду на викладене слід наголосити, що Компанією, яка є акціонером підприємств та предметом діяльності якої є здійснення управління їх корпоративними правами, не прийнято належних управлінських рішень щодо використання зазначеного видавничо-поліграфічного обладнання для розвитку підприємств галузі, у тому числі його ефективного використання, оскільки придбане обладнання на суму 1,8 млн грн майже 2 роки перебуває на відповідальному зберіганні, що піддає сумніву доцільність його придбання. Водночас за умови надання його в оренду (навіть зважаючи на попередні умови договору з розрахунку 12,2 тис. грн місячної орендної плати за 3 од. обладнання) ПрАТ «Укрполіграфпостач» упущено вигод на суму понад 200,0 тис. гривень.

За поясненням першого заступника голови правління Компанії Сасенко О.М. обладнання у кількості 4 од. загалом на суму 3 480,0 тис. грн першочергово планувалося придбати для переоснащення (модернізації) виробництва з метою друку різної поліграфічної продукції ПрАТ «Видавництво «Київська правда», яке у 2012 році займалося друкуванням газет. Водночас для завершення повного циклу друку необхідно було залучити кошти для його монтажу, а також придбати для цього ще й додаткове обладнання за кошти ПрАТ «Укрполіграфпостач» та після завершення процесу приєднання ПрАТ «ТВПК «Збруч», що відбулося у липні 2013 року. На час

здійснення процедури реорганізації зазначених підприємств було прийнято рішення тимчасово передати у строкове платне користування ТОВ ФІРМА «АНТОЛОГІЯ» зазначене обладнання, щоб отримати додатковий дохід. Зважаючи на революційні події у країні різко зменшилась суспільна потреба у видавничо-поліграфічній продукції взагалі і в газетній продукції, зокрема, що не дозволило нам реалізувати модернізацію ПрАТ «Видавництво «Київська правда», а обладнання довелося законсервувати, оскільки ТОВ ФІРМА «АНТОЛОГІЯ» повернула його нам у зв'язку зі згортанням свого виробництва. З огляду на економічну кризу в країні, а у видавничо-поліграфічній сфері зокрема, попиту сторонніх суб'єктів господарювання на оренду цього обладнання не було, а на корпоративних підприємствах, що здійснювали поліграфічну діяльність, власних потужностей було достатньо. Наразі проводиться дослідження щодо здачі в оренду, продажу або використання обладнання іншими корпоративними підприємствами. (Пояснення Саєнко О.М. у додатку 5).

У результаті реалізації нерухомого майна інших підприємств, що приєдналися до ПрАТ «Укрполіграфпостач» (ПрАТ «Харківкнига», ПрАТ «ТВПК «Збруч», ПрАТ «Укркнига», ПрАТ «Одесакнига», ПрАТ «Галицька книга», ПрАТ «Львівполіграфпостач»), підприємством отримано офсетного паперу загалом на суму 5 416,1 тис. грн. Зазначене, а також продаж майна самого ПрАТ «Укрполіграфпостач» (складських приміщень загальною площею 5,6 тис. кв. на суму 3 800,4 тис. грн, обладнання, переданих у результаті транспортних засобів тощо) дали змогу збільшити його доходи з 4 202,4 тис. грн у 2013 році до 34 049,3 тис. грн у 2014 році та надалі вони були на рівні більш як двадцять мільйонів гривень.

Наразі результатом діяльності ПрАТ «Укрполіграфпостач» є прибуток, який на 30.09.2016 становив 206,0 тис. грн. Левову частку доходів підприємства становить дохід від здійснення оптової торгівлі товарами поліграфічного призначення (папір, поліграфічні матеріали тощо), що відповідає напряму основної діяльності, визначеної його Статутом.

2.8. Результати дослідження організації системи внутрішнього контролю

У період аудиту діяла структура Компанії, затверджена наказом МОН від 05.02.2013, яка передбачала функціонування контрольно-ревізійного підрозділу. Керівником цього відділу на загальних засадах призначено Денисюк Н.М., яка фактично за штатним розписом обіймає посаду заступника Голови правління Компанії. Поряд з тим у штатному розписі Компанії контрольно-ревізійний відділ у досліджуваному періоді не обліковувався.

Відповідно до Положення про контрольно-ревізійний відділ, затвердженого у лютому 2013 року Головою правління Компанії Проданом В.В., до завдань відділу належить здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю Компанії, а також на підвідомчих підприємствах з питань законного та ефективного використання фінансових і матеріальних ресурсів, попередження порушень, виявлення та усунення фактів нестач і розкрадань коштів та матеріальних цінностей, зловживань; організації

економічної роботи на підприємствах, в установах та організаціях, використання ними фінансових інвестицій і нематеріальних активів, планування й обліку собівартості продукції.

Поряд з цим встановлено, що у 2012-2014 роках аудиторські перевірки щодо діяльності Компанії проводилися лише один раз на рік, зокрема за результатами фінансового року, у 2015 році та за досліджуваний період 2016 року – щоквартально, що підтверджено відповідними звітами про проведення внутрішнього аудиту ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія», які надавалися Голові правління. Зважаючи на суть аудиторських звітів, упродовж усього періоду перевірки підлягала лише діяльність Компанії, що не відповідає колу завдань, визначених положенням про відділ, зокрема щодо здійснення контролю на підвідомчих підприємствах.

Тобто простежується відсутність у досліджуваному періоді чіткої позиції Держкомтелерадіо як Акціонера, так і керівництва Компанії щодо наявності в структурі ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» підрозділу, уповноваженого на здійснення функцій контролю, його укомплектування, визначення об'єктів, які підлягають перевірці, кола завдань, періодичності перевірок тощо.

Під час аудиту Компанією затверджено (наказ від 28.10.2016 № 17-к) та Держкомтелерадіо погоджено (наказ від 02.11.2016 № 196) структуру та штатний розпис ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія», якими не передбачено функціонування відділу (сектору) контролю або фахівця, на якого покладено відповідні функції.

Аудиторські перевірки на підприємствах після складання ними річної фінансової звітності проводилися ревізором, призначеним Акціонером відповідно до ст. 74 Закону № 185, а також незалежним аудитором відповідно до ст. 39, 40 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок».

Поряд з тим питання ефективності управлінських рішень керівників підприємств щодо використання матеріальних та фінансових ресурсів, попередження порушень, недопущення збитків тощо таким контролем з боку Компанії (ревізійний відділ) та незалежних аудиторів, не досліджувалися, відповідних висновків та пропозицій не надавалося.

Зважаючи на викладене, стан внутрішнього контролю заслуговує на умовно позитивну оцінку, оскільки в наявній системі внутрішнього контролю є недоліки, тобто вона є недостатньою для попередження прийняття неефективних управлінських рішень.

III. Висновки

Соціально-економічні перетворення, що відбуваються в Україні, мають відповідний вплив на зміну інформаційного простору, видавничий ринок та структуру поліграфічної промисловості. При цьому з розвитком сучасних цифрових технологій відбувається перехід від друкованої продукції до продукції на цифрових носіях, що, відповідно, позначається на розвитку видавничо-поліграфічної галузі в державі.

На сьогодні налічується велика кількість приватних, колективних поліграфічних підприємств, які здебільшого оснащені сучасною технікою для друку, що успішно конкурують на ринку поліграфічної продукції (пакувальної, рекламної, бланкової та іншої комерційної продукції) та помітно підвищили рівень якості поліграфічного виконання друкованої продукції.

Головне завдання для будь-якого підприємства, видавництва чи друкарні, подальший успішний його розвиток. Воно може вирішитися лише комплексно та колективно через розвиток поліграфічної галузі загалом. У сучасних умовах господарювання розвиток підприємств видавничо-поліграфічної галузі значною мірою залежить від ефективності забезпечення фінансовими ресурсами та оновленням матеріально-технічної бази.

Шляхами розв'язання цієї проблеми може бути державна підтримка підприємств галузі або приватизація низки підприємств, які впродовж 5-10 років поспіль практично не здійснюють діяльності у видавничо-поліграфічній сфері, шляхом продажу пакета їх акцій, що дасть змогу залучити отримані від приватизації кошти як інвестиції в діючі поліграфічні підприємства.

Як засвідчили результати аудиторського дослідження діяльності ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія», яке створено з метою підвищення ефективності державного управління в системі видавничої підготовки, поліграфічного виконання і розповсюдження друкованої продукції, Компанія не повною мірою забезпечує виконання покладених на неї завдань та функцій в частині підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами та управління корпоративними правами приватних акціонерних товариств, 100 % акцій яких передано до її статутного капіталу.

Основним джерелом доходів Компанії у 2012-2013 роках (до 80 %) були доходи від перевезення друкованої продукції, лівову частку в яких становили перевезення підручників за замовленням Міністерства освіти, яке на той час було акціонером Компанії. Чистий дохід Компанії у цьому періоді сягав 12-17 млн грн, який надалі зменшився до 2,4 млн грн, та понад 60% з нього натеper забезпечується за рахунок надання консультаційних послуг корпоративним підприємствам. Результатом діяльності Компанії впродовж усього досліджуваного періоду був прибуток. Загальна оцінка ефективності управління діяльністю Компанії має середній рівень.

Значно гіршим є фінансовий стан корпоративних підприємств Компанії, де 95% підприємств у 2012-2015 роках та 75 % у 2016 році є збитковими. Із загального обсягу отриманих ними доходів упродовж усього досліджуваного періоду (757,5 млн грн) понад третину становлять доходи від надання приміщень в оренду, та з 33% до 65% збільшилася кількість підприємств, де оренда стала єдиним їх джерелом доходів; наполовину зменшилася кількість працівників на підприємствах.

Із 2004 року та на сьогодні зовсім не здійснюють діяльності ВАТ «Донбаскнига» та ПрАТ «Видавництво «Лугань», які не мають будь-якого

майна, та відповідно не підтверджують величину їх статутного капіталу (загалом на суму понад 30 млн грн) та вартості акцій. Так само з 2007 року не здійснює будь-якої діяльності ПрАТ «Поліном», майно якого потребує капітального ремонту. У стані банкрутства з 2006 року перебуває ПрАТ «Видавництво «Наддніпрянська правда» та з 2009 року ПрАТ «Сумська обласна друкарня».

Поряд з цим можна зазначити динаміку на зменшення збитковості підприємств та підвищення їх прибутковості. У 2012 році підприємствами галузі загалом отримано збиток на суму 17 851,0 тис. грн, який у 2015 році зменшився до 7 259,0 тис. грн, або майже у 2,5 раза. За результатами 9 місяців поточного року прибуток підприємств становив 9 604,0 тис. грн, який упродовж попередніх періодів сягав щонайбільше близько 800,0 тис. гривень.

На сьогодні можна виокремити роботу таких підприємств, як ПрАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус» (яке зберігає позицію лідера вітчизняного виробника книжкової продукції), ПрАТ «Видавництво «Закарпаття» (яке співпрацює з іноземними видавництвами); ПрАТ «УНДПП ім. Т. Г. Шевченка» (яке є виконавцем бюджетної програми «Програма стандартизації в галузі книговидання і преси на 2012-2016 роки»); ПрАТ «УкрНДІСВД» (що розробляє рецептури акварельних та олійних художніх фарб для виходу з ними на ринок України).

Факторами, що не дають змогу ефективно й результативно забезпечувати виконання покладених на Компанію завдань та функцій, є такі.

Зовнішні фактори:

1. Відсутність державної підтримки з боку Акціонера – Держкомтелерадіо не сприяє підвищенню ефективності державного управління в системі видавничої підготовки, поліграфічного виконання і розповсюдження друкованої продукції. Держкомтелерадіо, який формує та реалізує державну політику у видавничо-поліграфічній сфері та є державним замовником за бюджетною програмою «Випуск книжкової продукції за програмою «Українська книга», не сприяв залученню у централізованому порядку до доставки видань за цією програмою підприємств сфери його управління (як це, приміром, було організовано МОН з доставки підручників), через що Компанія та її корпоративні підприємства втратили можливість отримати додатково дохід на суму понад 3 мільйони гривень.

2. Відсутність стратегічних планів Акціонера з розвитку Компанії та її корпоративних підприємств практично впродовж усього досліджуваного періоду, розроблення яких передбачено ст. 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», не забезпечує єдиної та послідовної політики Акціонера щодо розвитку підприємств галузі.

Крім того, Держкомтелерадіо з 2014 року і дотепер не набуто прав власності на акції Компанії, чим недотримано ст. 4 Закону України «Про акціонерні товариства».

3. Неналежний контроль за станом збереження та ефективного використання державного майна, що перебуває на балансах корпоративних підприємств, призводить до його руйнації, втрати, зміни форми власності з державної на приватну без відповідного погодження органу управління.

4. Неналежний контроль Держкомтелерадіо за здійсненням ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» управління корпоративними правами приватних акціонерних товариств, 100% акцій яких передано до його статутного капіталу, не забезпечує поліпшення добробуту акціонера у вигляді зростання ринкової вартості акцій та надходження дивідендів до бюджету.

Упродовж 4-х років періоду Компанією та її корпоративними підприємствами до державного бюджету спрямовано дивідендів лише на суму 948,8 тис. грн (2012 р. – 191,2 тис. грн, 2013 р. – 542,0 тис. грн, 2014 р. – 69,6 тис. грн, 2015 р. – 146 тис. грн), при цьому понад 40 % з них (384,4 тис. грн) сплачено самою Компанією, а решта 2–6 її підприємствами (з наявних 30 підприємств у 2012-2013 роках та 23 – у 2014-2015 роках).

Внутрішні фактори

1. Незабезпеченість величини статутних капіталів корпоративних підприємств чистими активами може призвести до зменшення розмірів їх статутних капіталів та знецінення акцій.

З моменту створення ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» та натеper розмір її статутного капіталу становить 294,2 млн грн, який сформовано за рахунок акцій корпоративних підприємств, проте наразі фактично він забезпечений чистими активами підприємств лише на **133,7 млн грн (45,4%)**, тобто менше половини.

Наприклад, чисті активи ПрАТ «Сумська обласна друкарня» забезпечують розмір його статутного капіталу лише на 4,6%, ПрАТ «Видавництво «Харків» - на 6,8%, ПрАТ «Видавництво «Зоря» - на 11% тощо. У підприємств ПрАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас», ПрАТ «Харківська книжкова фабрика ім. М.В. Фрунзе» та ПрАТ «Видавництво «Полтава» показник вартості чистих активів взагалі має від'ємне значення, що відбулося через перевищення обсягів заборгованостей цих підприємств над розмірами їх активів. Поряд з цим ці підприємства мають на своїх балансах значні площі приміщень (36,1 тис. кв. м, 12,3 тис. кв. м, 9,0 тис. кв. м, 6,8 тис. кв. м, 1 тис. кв. м, відповідно), переоцінка яких ними ніколи не здійснювалася.

Такі підприємства, як ПрАТ «Видавництво «Лугань» та ВАТ «Донбаскнига», зі статутним капіталом загальним обсягом понад 30 млн грн, які розташовані на тимчасово окупованій території, з 2004 року не мають будь-яких активів та не здійснюють діяльності, що свідчить про знецінення акцій цих підприємств до нуля.

Відповідно до п. 3 статті 155 Цивільного кодексу України, якщо після закінчення другого та кожного наступного фінансового року вартість чистих активів акціонерного товариства виявиться меншою від статутного капіталу,

товариство зобов'язане оголосити про його зменшення та зареєструвати відповідні зміни до статуту у встановленому порядку. Якщо вартість чистих активів товариства стає меншою від мінімального розміру статутного капіталу, установленого законом, воно підлягає ліквідації.

2. Наявність на балансах підприємств значних площ нерухомого майна, яке не використовується через його аварійний стан та непридатність до використання, може призвести до його повної руйнації та втрати. Серед таких підприємств ПрАТ «Поліном», яке близько 10 років не використовує 100 % своїх приміщень (0,7 тис. кв. м); ПрАТ «Чернівецька обласна друкарня - 62 % (7,6 тис. кв. м) та ПрАТ «Видавництво «Зоря» - 43,6% (15,7 тис. кв. м) тощо.

3. Наявність значних площ земельних ділянок, що перебувають у користуванні та оренді підприємств, призводить до вагомих фінансових навантажень за платежами за землю та водночас не включення їх орендарям до відшкодування в частині орендованих площ призводить до непродуктивних втрат підприємств (ПрАТ «Видавництво «Київська правда» - 1 984,6 тис. грн, ПрАТ «Чернівецька друкарня – 997,7 тис. грн, ПрАТ «Кіровоградське видавництво» - 237,1 тис. грн, ПрАТ «Видавництво «Поділля» - 19,9 тис. грн) загалом на суму **3 239,3 тис. грн** (розрахунково), що негативно вплинуло на їх фінансовий результат та можливість отримання державою дивідендів.

4. Надання приміщень в оренду за заниженими орендними ставками відносно до діючих у районі розташування будівель призвело до упущення вигод 3-ма корпоративними підприємствами загалом на суму **18 508,4 тис. грн** (розрахунково), що негативно вплинуло на їх фінансовий результат та, як наслідок, можливого недоотримання акціонером дивідендів. Зокрема, як приклад, ТОВ «Компанія «Лотос», яка орендувала приміщення у ПрАТ «Видавництво «Прапор» за ставкою 20 грн за один квадратний метр, одночасно надавала їх в суборенду ПАТ «Харківміськгаз» за ставкою 53,5 грн, тобто у 2,7 раза дорожче.

5. Незаконні управлінські рішення з питань використання майна, а саме надання ПрАТ «Кіровоградське видавництво» у 2007 році в оренду приміщень на умовах проведення орендарем невід'ємних поліпшень, зміни цільового призначення та набуття орендарем права співвласника на новостворені приміщення, стало наслідком втрати підприємством приміщень, що увійшли до його статутного капіталу під час корпоратизації, площею 348,2 кв. м балансовою вартістю **183,6 тис. гривень**.

6. Неефективні рішення керівників підприємств та керівництва ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» щодо доцільності придбання та подальшого використання поліграфічного обладнання не сприяє покращенню фінансової стійкості та розвитку підприємств галузі та має наслідком упущену вигоду на суму **понад 200 тис. гривень**. Зокрема, упродовж майже 2 років у законсервованому стані на відповідальному зберіганні у ПрАТ «Видавництво «Київська правда» перебуває 3 одиниці обладнання загальною вартістю 1 872,7 тис. грн, придбане за кошти від реалізації нерухомого майна

ПрАТ «ТВПК «Збруч», яке водночас у попередньому періоді було надано в оренду іншому суб'єкту господарювання, а не підприємству галузі.

7. Унаслідок неналежного контролю з боку Компанії за діяльністю підприємств на сьогодні із 294,2 млн шт. акцій (*номінальна вартість 1 акції 1 грн*) не перебувають на обліку та обслуговуванні в депозитарній установі акції 3-х підприємств у загальній кількості 40,2 млн шт., з яких акції ВАТ «Донбаскнига» та ПрАТ «Видавництво «Лугань» (у кількості 30,2 млн шт.) знецінені до нуля. Тобто на сьогодні на обліку в депозитарній установі фактично перебуває 254,0 млн акцій.

8. Укладання договорів із завідомо ненадійними суб'єктами господарювання, які не виконали зобов'язання за попередніми договорами, не сприяє ефективному використанню коштів Компанії. За наявності з 2012 року заборгованості ДП «Прут» перед Компанією на суму 103,8 тис. грн та відомостей про його скрутне становище Компанією у 2013 році надано останньому безвідсоткову фінансову позику на суму 640 тис. грн, яку повернуто лише у судовому порядку та з простроченням понад 2,5 роки. При цьому не передбачивши договором штрафних санкцій (пені) Судом відмовлено Компанії у їх стягненні, як наслідок державним бюджетом не отримано **39,3 тис. грн.** Крім того, за умови розміщення Компанією вказаних коштів (640 тис. грн.) на депозитному рахунку у банківській установі за ставкою на рівні принаймні середньооблікової ставки НБУ Компанія мала б додатково дохід на суму **302,2 тис. гривень.**

9. Нездійснення своєчасної (у межах термінів позовної давності) та на належному рівні претензійно-позовної роботи зі стягнення у судовому порядку боргів з недобросовісних суб'єктів господарювання має наслідком втрати Компанією доходів на суму **655,1 тис. грн.**, з яких **під час аудиту** відшкодовано на загальну суму **222,2 тис. грн.** Слід зазначити, що із загального обсягу цієї заборгованості 40 % у досліджуваному періоді становила заборгованість підприємств сфери управління акціонерів МОН та Держкомтелерадіо.

10. Несвоєчасне визнання Компанією доходом сум безнадійної кредиторської заборгованості, яка відповідно до норм законодавства має ознаки безповоротної фінансової допомоги, призвело до недоотримання державним бюджетом дивідендів на суму **19,1 тис. гривень.**

Крім того, підлягає визнанню безповоротною фінансовою допомогою та врахуванню у складі доходів за результатами поточного року безнадійна кредиторська заборгованість, яка на суму 564,0 тис. грн утворилася за обліком Компанії *перед ТОВ «Дайнер Консалт», ТОВ «РК Атекс», СПД Долгова А.А., ТОВ «Голден Телеком»* та на суму 1711,9 тис. грн - за обліком ПрАТ «УкрНДІСВД» *перед фізичними особами-підприємцями*, та врахуванню цих доходів при визначенні дивідендів за 2016 рік.

11. Надання послуг із зберігання резервного фонду навчальної літератури Міністерства освіти і науки України (підручників і посібників) без укладання в деяких періодах у 2014-2016 роках відповідних договорів, зокрема з

Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» Міносвіти, що є виконавцем відповідної бюджетної програми, призвело до зайвих витрат та, відповідно, втрати Компанією доходів на загальну суму **941,8 тис. гривень**.

12. Відсутність належного контролю та відповідних управлінських рішень за діяльністю корпоративних підприємств з боку Компанії, а також з боку Держкомтелерадіо, як органу управління державним майном, не сприяють збереженню та ефективному використанню *державного майна*. На сьогодні Держкомтелерадіо здійснює управління 28 об'єктами державної власності, що перебувають на балансах корпоративних підприємств Компанії та не увійшли до їх статутних капіталів, та за якими підприємства щоквартально йому звітують як органу управління державним майном. Проте фактично 6 об'єктів наразі виведено з-під його управління.

Із 2008 року знищено гаражні приміщення загальною площею 307 кв. м (ПрАТ «Видавництво «Полтава») та на їх місці збудовано житловий будинок; перебувають у занедбаному та аварійному стані, тобто фактично втрачені, база відпочинку «Поліграфіст» загальною площею 656,6 кв. м (ПрАТ «Видавництво «Харків») та споруда цивільної оборони площею 682,6 кв. м (ПрАТ «Видавництво «Вільна Україна»), балансова вартість яких на сьогодні становить **120,3 тис. гривень**.

Крім того, є приватизованими житлові будинки і квартири загальною площею 3,9 тис. кв. м їх мешканцями (ПрАТ «Чернівецька обласна друкарня», ПрАТ «Видавництво «Поділля» та ПрАТ «Укрполіграфпостач») балансовою вартістю **2 558,7 тис. грн**, приватизація яких здійснена за рішеннями судових органів та власних рішень керівників підприємств.

Водночас підприємства несуть додаткові навантаження на утримання житлових приміщень, які не виставляються мешканцям до відшкодування, що має результатом непродуктивні витрати (ПрАТ «Видавництво «Поділля», *квартири приватизовані*) на суму **314,1 тис. грн**, яке є збитковим; та призводить до відволікання обігових коштів у довготривалу дебіторську заборгованість упродовж 3 років несвоєчасна сплата мешканцями за спожиті ними комунальні послуги на суму 317,0 тис. грн (ПрАТ «Поліграфкнига»), стягнення якої здебільшого відбувається у судовому порядку.

13. Невизначеність керівництва Компанії з функціонуванням у її складі структурного підрозділу, уповноваженого на здійснення поточного контролю за діяльністю корпоративних підприємств, не сприяє підвищенню ефективності державного управління в системі видавничої підготовки, поліграфічного виконання і розповсюдження друкованої продукції та покращенню фінансово-господарської діяльності підприємств.

IV. РЕКОМЕНДАЦІЇ

З метою покращення ефективності діяльності ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» Держаудитслужба рекомендує здійснити заходи із забезпечення підвищення ефективності управління коштами і майном Компанії

та управління корпоративними правами приватних акціонерних товариств, 100% акцій яких передано до статутного капіталу Компанії.

- на рівні Держкомтелерадіо

1. Розробити та затвердити стратегічний план розвитку ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» та забезпечити належний рівень контролю за його виконанням, відповідно до вимог пп. 5 п. 1 ст. 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 № 185-V.

2. Розглянути можливість залучення у централізованому порядку до доставки книжкових видань за програмою «Випуск книжкової продукції за програмою «Українська книга» ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» та її корпоративних підприємств.

3. Оформити право власності на акції Компанії у встановленому законодавством порядку.

4. Посилити контроль за станом збереження та ефективним використанням державного майна, що перебуває на балансах корпоративних підприємств, визначити шляхи поліпшення та відновлення його технічного стану.

5. Передати об'єкти державного житлового фонду, які перебувають на балансах окремих корпоративних підприємств, у комунальну власність відповідно до норм Законів України від 19 червня 1992 року № 2482-XII «Про приватизацію державного житлового фонду» та від 4 вересня 2008 року № 500-VI «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків».

6. Зобов'язати Компанію вжити заходів з проведення корпоративними підприємствами експертної оцінки вартості активів (попередньо провівши при цьому інвентаризацію рухомого та нерухомого майна) з метою їх приведення до справедливої вартості. Проаналізувати стан забезпеченості статутних капіталів підприємств розміром чистих активів для підтвердження вартості акцій держави.

При цьому врахувати, що відповідно до п. 3 статті 155 Цивільного кодексу України, якщо після закінчення другого та кожного наступного фінансового року вартість чистих активів акціонерного товариства виявиться меншою від статутного капіталу, товариство зобов'язане оголосити про його зменшення та зареєструвати відповідні зміни до статуту у встановленому порядку. Якщо вартість чистих активів товариства стає меншою від мінімального розміру статутного капіталу, установленого законом, воно підлягає ліквідації.

З огляду на результати аудиторського дослідження з метою підвищення ефективності державного управління у видавничо-поліграфічній сфері та недопущення знецінення вартості акцій держави:

- розглянути питання про звернення у встановленому порядку до Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Переліку об'єктів права

державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані, який є додатком 2 до Закону України від 7 липня 1999 року № 847-XIV «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» в частині виключення з нього корпоративних підприємств, 100% акцій яких передано до статутного капіталу Компанії;

- з наявних на сьогодні 23 приватних акціонерних товариств, акціонером яких є Компанія, розглянути питання щодо приватизації 19 із них, шляхом продажу їх акцій (ПрАТ «Вільна Україна», ПрАТ «Видавництво «Прапор», ПрАТ «Поліграфкнига», ПрАТ «Зоря», ПрАТ «Кіровоградське видавництво», ПрАТ «Видавництво «Київська правда», ПрАТ «Видавництво «Харків», ПрАТ «Наддніпрянська правда», ПрАТ «Видавництво «Полтава», ПрАТ «ХКФ ім. Фрунзе», ПрАТ «Чернівецька обласна друкарня», ПрАТ «Видавництво «Поділля», ВАТ «Донбаскнига», ПрАТ «Видавництво «Лугань», ПрАТ «Укрполіграфпостач», ПрАТ «ПНВЦ «Поліном», ПрАТ «Сумська обласна друкарня», ПрАТ «Львівська книжкова фабрика Атлас», ПрАТ «Волинська обласна друкарня»);

- кошти від продажу пакета акцій 19 приватизованих підприємств спрямувати, у тому числі на модернізацію, переоснащення та розвиток ПрАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус», ПрАТ «УНДПП ім. Т.Г.Шевченка», ПрАТ «Видавництво «Закарпаття», ПрАТ «УкрНДІСВД», акції яких залишити у державній власності, що дасть змогу конкурувати на ринку видавничо-поліграфічних послуг. Надлишкові площі зазначених підприємств, що не задіяні ними під основну діяльність, реалізувати з метою мінімізації витрат цих підприємств та поповнення обігових коштів для їх розвитку.

- на рівні ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія»

1. Вжити дієвих заходів щодо приведення у відповідність до норм чинного законодавства статутні документи ВАТ «Донбаскнига» в частині перетворення його в приватне акціонерне товариство, переведення акцій підприємства у бездокументарну форму з подальшим розміщенням їх на обслуговування у депозитарній установі.

2. Зобов'язати керівників ПрАТ «Видавництво «Лугань» та ПрАТ «Наддніпрянська правда» укласти договір з депозитарною установою на обслуговування акцій підприємств.

3. Забезпечити поліпшення стану претензійно-позовної роботи Компанії відповідно до рекомендацій Міністерства юстиції України від 15 січня 1996 року № 2 «Про порядок ведення претензійної та позовної роботи на підприємстві, в установі, організації».

4. Здійснити контроль за відображенням ПрАТ «УкрНДІСВД» у фінансовій звітності за 2016 рік безнадійної кредиторської заборгованості на суму 1 711,9 тис. грн у складі доходів та врахуванням при визначенні розміру дивідендів за 2016 рік.

5. Зобов'язати керівників підприємств здійснити моніторинг стану розрахунків із суб'єктами господарювання на предмет наявності простроченої кредиторської та дебіторської заборгованості щодо її списання та віднесення на

доходи/витрати за результатами поточного року, а також здійснити претензійно-позовну роботу щодо стягнення заборгованості, за якою настали терміни її погашення.

6. За результатами діяльності Компанії за 2016 рік при визначенні розміру дивідендів до бюджету врахувати віднесену на доходи прострочену кредиторську заборгованість на суму 564,0 тис. гривень.

7. Господарські взаємовідносини з іншими суб'єктами господарювання здійснювати виключно на договірній основі з метою отримання прибутку в інтересах акціонера, а також отримання ним дивідендів.

8. З метою ефективного використання майна (площ та будівель) та недопущення погіршення їх фізичного стану прийняти дієві управлінські рішення щодо використання майна під здійснення основного виду діяльності підприємств або передачі їх в оренду.

9. Зобов'язати керівників корпоративних підприємств своєчасно вживати заходів щодо відшкодування мешканцями плати за проживання в гуртожитках.

10. Зобов'язати керівників підприємств переглянути укладені із суб'єктами господарювання договори оренди приміщень, відшкодування комунальних послуг та експлуатаційних витрат на предмет обов'язкового включення до них відшкодування плати за землю в частині орендованих площ, як це передбачено ст. 796, 797 Цивільного кодексу України.

11. Зобов'язати наглядові ради підприємств переглянути чинні договори оренди приміщень на предмет відповідності встановлених ними ставок орендної плати середньоринковим ставкам у районах розташування приміщень. Враховувати зазначене при подальшому укладанні договорів оренди.

12. Зважаючи на наявний випадок відчуження підприємством майна на користь орендаря через здійснення останнім невід'ємних його поліпшень та набуття права співвласності на орендоване майно, зобов'язати наглядові ради підприємств переглянути укладені підприємствами договори оренди та виключити з них (за наявності) положення, що надають можливість прямо чи опосередковано здійснити відчуження майна підприємств, щодо яких встановлено заборону на їх приватизацію.

13. Здійснити моніторинг поліграфічного обладнання, не задіяного корпоративними підприємствами у їх господарській діяльності, з метою прийняття рішень щодо його ефективного використання, передусім, для розвитку корпоративних підприємств Компанії.

14. Зважаючи, що з дати корпоратизації та дотепер переоцінку необоротних активів, що увійшли до статутних капіталів підприємств, вони не здійснювали, – організувати проведення корпоративними підприємствами експертної оцінки вартості активів з метою приведення їх до справедливої вартості. Проаналізувати стан забезпеченості статутних капіталів підприємств чистими активами для підтвердження вартості акцій держави.

15. Розглянути можливість введення до структури та штатного розпису Компанії структурного підрозділу, уповноваженого на здійснення поточного контролю за діяльністю корпоративних підприємств або закріпити відповідні повноваження за певною посадовою особою Компанії з визначенням кола завдань, періодичності перевірок тощо.

Додатки

1. Протокол розбіжностей до аудиторського звіту ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» з додатком.
2. Табличний матеріал щодо діяльності ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» та його корпоративних підприємств.
3. Довідка перевірки з питань доставки підручників.
4. Розрахунок втрат.
5. Інформації першого заступника голови правління Саєнко О.М.
6. Матеріали міжрегіональних територіальних органів Держаудитслужби за результатами збору інформації на корпоративних підприємствах ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія».
7. Перелік джерел інформації.

Начальник відділу державного фінансового
аудиту у галузі науки та інформації
Держаудитслужби

О.І. Шаргородська

Другий примірник аудиторського звіту отримано:

ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія»
« 16 » 12 20 16 р.

Голова правління
Мороз В.В.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Департаменту стратегічного
планування, звітності та методологічної
роботи

І.Р. Волянський

ВИСНОВОК

на зауваження (пропозиції) до аудиторського звіту від 16 грудня 2016 року № 03-20/1
за результатами державного фінансового аудиту діяльності публічного акціонерного товариства
«Державна акціонерна компанія «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання»
за період з 01.01.2012 по 30.09.2016

Викладено в аудиторському звіті	Зміст зауважень (пропозицій)	Висновок
<u>стор. 35-37</u> 2.7. Незабезпеченість чистими активами величини статутних капіталів корпоративних підприємств може призвести до зменшення їх розмірів, а отже, знецінення акцій цих підприємств. Як зазначалось, статутний капітал Компанії становить 294 193,4 тис. грн. Водночас міжрегіональними територіальними органами Держаудитслужби під час аудиту проведено збір інформації на корпоративних підприємствах Компанії, якими встановлено, що фактично розмір статутного капіталу наразі забезпечено чистими активами підприємств загалом лише на суму 133 637,2 тис. грн (45,4%), тобто менше половини. Слід зазначити, що рівень забезпеченості розміру статутного капіталу Компанії чистими активами підприємств має тенденцію до зменшення, з 152 348,9 тис. грн (51%) у 2012 році до 133 637,2 тис. грн (45,4%) - станом на 30.09.2016. Наприклад: статутний капітал ПрАТ «Сумська обласна друкарня» на час аудиту становить	Як зазначають аудитори, незабезпеченість чистими активами величини статутних капіталів підприємств може призвести до зменшення розмірів їх статутних капіталів та знецінення акцій цих підприємств. У зв'язку з тим, що з дати корпоратизації та дотепер переоцінка необоротних активів, що увійшли до статутних капіталів підприємств, ними не здійснювалась, аудитори рекомендують Компанії як акціонеру підприємств вжити заходів щодо проведення експертної оцінки будівель та споруд з метою визначення їх реальної (справедливої) вартості для підтвердження величини статутних капіталів підприємств та вартості акцій держави. ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» на зазначену рекомендацію повідомляє, що на сьогодні Компанія не має такої можливості у зв'язку з таким: Зазначені Корпоративні підприємства утворено відповідно до постанови Кабінету Міністрів	Зауваження не приймається, оскільки не спростовує викладене, проте враховується як пояснення. Крім того, зазначене надалі буде враховане при здійсненні моніторингу впровадження рекомендацій, наданих за результатами проведеного аудиту.

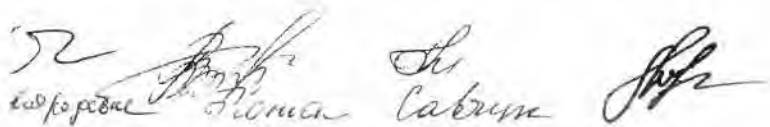
Викладено в аудиторському звіті	Зміст зауважень (пропозицій)	Висновок
4 896, тис. грн, розмір чистих активів – 223,8 тис. грн, що забезпечує величину статутного капіталу лише на 4,6%; статутний капітал ПрАТ «Видавництво «Зоря» - 24 909,3 тис. грн, розмір чистих активів – 2 742,0 тис. грн (або 11%); ПрАТ «Видавництво «Харків» - 15 477,7 тис. грн та 1 054,0 тис. грн відповідно (або 6,8%); ПрАТ «Чернівецька обласна друкарня» - 7 924,1 тис. грн та – 1 729,0 тис. грн відповідно (або 21,8%). У підприємств ПрАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас», ПрАТ «Харківська книжкова фабрика ім. М.В. Фрунзе» та ПрАТ «Видавництво «Полтава» показник вартості чистих активів взагалі має від'ємне значення, що сталося внаслідок перевищення обсягів заборгованостей над розмірами активів. Поряд з тим ці підприємства мають на своїх балансах значні площі приміщень (36,1 тис. кв. м, 12,3 тис. кв. м, 9,0 тис. кв. м, 6,8 тис. кв. м, 1 тис. кв. м відповідно), переоцінку яких вони не здійснювали. Крім того, такі підприємства, як ПрАТ «Видавництво «Лугань» та ВАТ «Донбаскнига» зі статутним капіталом загальним обсягом понад 30 млн грн, які розташовані на тимчасово окупованій території, взагалі не мають будь-яких активів та не здійснюють діяльності, що свідчить про знецінення акцій цих підприємств до нуля. Слід зазначити, що безперервна діяльність акціонерних товариств залежить від вартості чистих активів. Відповідно до п. 3 статті 155 Цивільного кодексу України, якщо після закінчення другого та кожного наступного фінансового року вартість чистих активів акціонерного товариства виявиться	України від 26 листопада 1998 року № 1870 «Про забезпечення діяльності Державної акціонерної компанії «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання» шляхом перетворення Корпоративних підприємств у відкриті акціонерні товариства в порядку, передбаченому Указом Президента України від 15 червня 1993 року № 210/93 «Про корпоратизацію підприємств» (із змінами і доповненнями), Закону України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 року № 1576-ХІІ (із змінами і доповненнями), приведено у відповідність до вимог Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 року № 185-V, Закону України «Про холдингові компанії в Україні» від 15 березня 2006 року № 3528-IV, Закону України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року № 514-VI та інших нормативно-правових актів, що регламентують корпоративні правовідносини. Зазначені Корпоративні підприємства включено до переліку об'єктів права державної власності, які не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані (додаток 2) Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації». У зв'язку з тим, що статутний капітал Компанії є сталою одиницею та наявності Корпоративних підприємств в Переліку майна, яке не підлягає приватизації, зміна розміру статутного капіталу (вартості акцій) можлива лише при умові виведення переліку майна, яке не підлягає приватизації, або за окремим рішенням держави. Щодо проведення оцінки майна наявного у Корпоративних підприємств повідомляємо.	

Викладено в аудиторському звіті	Зміст зауважень (пропозицій)	Висновок
меншою від статутного капіталу, товариство зобов'язане оголосити про його зменшення та зареєструвати відповідні зміни до статуту у встановленому порядку. Якщо вартість чистих активів товариства стає меншою від мінімального розміру статутного капіталу, встановленого законом, воно підлягає ліквідації. Тобто незабезпеченість чистими активами величини статутних капіталів підприємств може призвести до зменшення розмірів їх статутних капіталів та знецінення акцій цих підприємств. Переоцінку рухомого та нерухомого майна з часу корпоратизації та дотепер підприємства жодного разу не здійснювали, що унеможливорює реально оцінити/підтвердити на сьогодні вартість акцій підприємств та, відповідно, держави. <u>стор. 55</u> Рекommenдації: 14. Зважаючи, що з дати корпоратизації та дотепер переоцінку необоротних активів, що увійшли до статутних капіталів підприємств, вони не здійснювали – організувати проведення корпоративними підприємствами експертної оцінки вартості активів з метою приведення їх до справедливої вартості. Проаналізувати стан забезпеченості статутних капіталів підприємств чистими активами для підтвердження вартості акцій держави.	Проведення оцінки майна можливе після проведення повної річної інвентаризація (термін якої припадає на 4 квартал поточного року та проведення заходів за висновками інвентаризаційної комісії, а саме: списання, оприбуткування лишків, отримання дозволів наглядової ради та/або акціонера на проведення цих дій, термін якої припадає на 1 півріччя наступного року). Оцінка проводиться на підставі висновку суб'єкта незалежної оціночної діяльності, проведення якої тягне значні фінансові витрати Корпоративних підприємств. Звертаємо Вашу увагу на те, що кошти на проведення оцінки на деяких корпоративних підприємствах відсутні, у зв'язку з чим необхідно провести дії до їх залучення і лише після проведення повної річної інвентаризація провести оцінку майна Корпоративних підприємств. А отже, оцінка майна Корпоративних підприємств можлива не раніше травня 2017 року.	

Директор Департаменту контролю у галузі освіти, науки, спорту та інформації

О.М. Поліщук

ПРОТОКОЛ
розбіжностей до аудиторського звіту

Публічного акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія «Українське
видавничо-поліграфічне об'єднання»
(найменування об'єкта аудиту)

за період з 01.01.2012 по 30.09.2016 року

Шаргородська Ольга Ігорівна

(прізвище, ім'я, по батькові державного аудитора)

та

Продан Василь Васильович

(прізвище, ім'я, по батькові керівника об'єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності

Публічного акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія «Українське
видавничо-поліграфічне об'єднання» за період з 01.01.2012 по 30.09.2016 року

(найменування об'єкта аудиту)

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:
Викладені у Додатку до Протоколу розбіжностей до аудиторського звіту публічного
акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія «Українське видавничо-
поліграфічне об'єднання» за період з 01.01.2012 по 30.09.2016, що додається на 2
аркушах.

Начальник відділу
(державний аудитор)

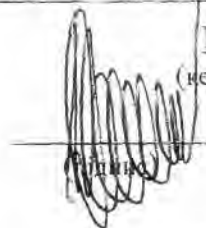

(підпис)

О.І.Шаргородська
(ініціали, прізвище)

«16» грудня 2016 року

Голова правління
(керівник об'єкта аудиту)

(підпис)

В.В.Продан
(ініціали, прізвище)

«16» грудня 2016 року

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
„ДЕРЖАВНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ
„УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ”
вул. О.Довженка, 3, м. Київ, 03057; телефон 455-59-94, факс 455-59-95, e-mail: office@dak-print.com.ua

№
від «16» грудня 2016 р.

Державна аудиторська служба України

Держаудитслужбою в ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» (Компанія) проведено державний фінансовий аудит діяльності за період з 01.01.2012 по 30.09.2016 за результатами якого надано аудиторський звіт від 16.12.2016р.

Як зазначено в аудиторському звіті, статутний капітал Компанії, який становить 294 193,4 тис. грн, забезпечений чистими активами підприємств лише на 133 637,2 тис грн., або менше половини.

Як приклади у звіті наведено, що статутний капітал ПрАТ «Видавництво «Зоря» становить 24909,3 тис. грн., розмір чистих активів - лише 2742,0 тис. грн., тобто їх вартість забезпечує величину статутного капіталу лише на 11%, аналогічно статутний капітал ПрАТ «Чернівецька обласна друкарня» - 7924,1 тис. грн., чисті активи – 1729,0 тис. грн., тобто забезпечують його на рівні 22% і т.п. У підприємств ПрАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас», ПрАТ «Харківська книжкова фабрика ім. М.В. Фрунзе» та ПрАТ «Видавництво «Полтава» показник вартості чистих активів має від'ємне значення Поряд з тим вказані підприємства мають на своїх балансах значні площі приміщень (36,1 тис. кв.м., 12,3 тис. кв.м., 9,0 тис. кв.м., 6,8 тис. кв.м., 3 тис. кв.м., відповідно), переоцінка яких ними не здійснювалась.

ПрАТ «Видавництво «Лугань» та ВАТ «Донбаскнига» зі статутним капіталом загалом понад 30 млн грн взагалі не мають будь-яких активів та не здійснюють діяльність та знаходяться на непідконтрольній території України, що зрештою може призвести до їх ліквідації, як то визначає ст. 155 Цивільного кодексу України .

Як зазначають аудитори, незабезпеченість чистими активами величини статутних капіталів підприємств може призвести до зменшення розмірів їх статутних капіталів та знецінення акцій цих підприємств.

У зв'язку з тим, що з дати корпоратизації та дотепер переоцінка необоротних активів, що увійшли до статутних капіталів підприємств, ними не здійснювалась аудитори рекомендують Компанії, як акціонеру підприємств, вжити заходів щодо проведення експертної оцінки будівель та споруд з метою визначення їх реальної (справедливої) вартості для підтвердження величини статутних капіталів підприємств та вартості акцій держави.

Державна аудиторська служба України
Дата 19.12.2016 р.
Вх. № 14-5537

ПАТ «ДАК «Укрвидавполіграфія» на зазначену рекомендацію повідомляє, що на сьогодні Компанія не має такої можливості у зв'язку з наступним:

Зазначені вище Корпоративні підприємства утворено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 листопада 1998 року № 1870 «Про забезпечення діяльності Державної акціонерної компанії «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання» шляхом перетворення Корпоративних підприємств у відкриті акціонерні товариства в порядку, передбаченому Указом Президента України від 15 червня 1993 року № 210/93 «Про корпоратизацію підприємств» (із змінами і доповненнями), Закону України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 року № 1576-XII (із змінами і доповненнями), приведено у відповідність до вимог Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 року № 185-V, Закону України «Про холдингові компанії в Україні» від 15 березня 2006 року № 3528-IV, Закону України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року N 514-VI та інших нормативно-правових актів, регламентуючих корпоративні правовідносини.

Зазначені вище Корпоративні підприємства включено до переліку об'єктів права державної власності, які не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані (Додаток 2) Закону України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації".

У зв'язку з тим що статутний капітал компанії є сталою одиницею та наявності Корпоративних підприємств в переліку майна яке не підлягає приватизації зміна розміру статутного капіталу (вартості акцій) можлива лише при умові виведення переліку майна яке не підлягає приватизації або за окремим рішенням держави.

Щодо проведення оцінки майна наявного у Корпоративних підприємств, повідомляємо наступне.

Проведення оцінки майна можливе після проведення повної річної інвентаризації *(термін якої припадає на 4 квартал поточного року та проведення заходів по висновкам інвентаризаційної комісії, а саме: списання, оприбуткування лишків, отримання дозволів наглядової ради та/або Акціонера на проведення цих дій термін якої припадає на 1 півріччя наступного року)*. Оцінка проводиться на підставі висновку суб'єкту незалежної оціночної діяльності, проведення якої тягне значні фінансові витрати Корпоративних підприємств.

Звертаємо Вашу увагу на те, що кошти на проведення оцінки на деяких Корпоративних підприємствах відсутні у зв'язку з чим необхідно провести дії по їх залученню і лише після проведення повної річної інвентаризації провести оцінку майна Корпоративних підприємств.

А отже проведення оцінки майна Корпоративних підприємств можливе не раніше травня місяця 2017 року.

Голова правління

В.В. Продан